

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG

COMPTE RENDU INTÉGRAL

MET HET BEKNOPT VERSLAG

AVEC LE COMPTE RENDU ANALYTIQUE

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE

dinsdag

mardi

21-11-2000

21-11-2000

14:30 uur

14:30 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CVP	<i>Christelijke Volkspartij</i>
FN	<i>Front National</i>
PRL FDF MCC	<i>Parti Réformateur libéral – Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
PSC	<i>Parti social-chrétien</i>
SP	<i>Socialistische Partij</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + nummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag (op wit papier, bevat de bijlagen en het beknopt verslag, met kruisverwijzingen tussen Integraal en Beknopt Verslag)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral (sur papier blanc, avec annexes et CRA, avec renvois entre le CRI et le CRA)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : alg.zaken@deKamer.be</i>	<i>e-mail : aff.generales@laChambre.be</i>

INHOUD

Samengevoegde interpellaties en mondelinge vragen van	1
- de heer Luc Sevenhans tot de minister van Landsverdediging over 'de aanwerving van buitenlanders in het Belgisch leger' (nr. 525)	1
- de heer Pieter De Crem tot de minister van Landsverdediging over 'de denkoefening niet-Belgen aan te trekken om het tekort aan manschappen in het Belgisch leger op te vangen' (nr. 526)	1
- de heer Ferdy Willems tot de minister van Landsverdediging over 'de geplande aanwervingen van vreemdelingen in het leger' (nr. 535)	1
- de heer Stef Goris aan de minister van Landsverdediging over 'de rekrutering van vreemdelingen binnen de strijdkrachten' (nr. 2605)	1
- de heer Peter Vanhoutte aan de minister van Landsverdediging over 'de rekrutering en de verjonging van het personeel van de krijgsmacht' (nr. 2612)	1

Sprekers: **Luc Sevenhans, Pieter De Crem, Ferdy Willems, Stef Goris, André Flahaut**, minister van Landsverdediging, **Peter Vanhoutte, Dirk Van der Maelen**, voorzitter van de SP-fractie

<i>Moties</i>	17
Mondelinge vraag van de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "de aankoop van een RORO-schip (Roll-on/roll-off) met autonome laad- en loscapaciteit" (nr. 2658)	18
<i>Sprekers:</i> Luc Sevenhans, André Flahaut , minister van Landsverdediging	

SOMMAIRE

Interpellations et questions orales jointes de	1
- M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur 'le recrutement de soldats étrangers au sein de l'armée belge' (n° 525)	1
- M. Pieter De Crem au ministre de la Défense sur 'une idée de recruter des non-Belges pour compenser le manque d'effectifs dans l'armée belge' (n° 526)	1
- M. Ferdy Willems au ministre de la Défense sur 'le projet de recruter des étrangers à l'armée' (n° 535)	1
- M. Stef Goris au ministre de la Défense sur 'le recrutement d'étrangers au sein des forces armées' (n° 2605)	1
- M. Peter Vanhoutte au ministre de la Défense sur 'le recrutement et le rajeunissement du personnel des forces armées' (n° 2612)	1

Orateurs: **Luc Sevenhans, Pieter De Crem, Ferdy Willems, Stef Goris, André Flahaut**, ministre de la Défense, **Peter Vanhoutte, Dirk Van der Maelen**, président du groupe SP

<i>Motions</i>	17
Question orale de M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "l'achat d'un navire « RORO » (Roll on/roll off) doté d'une capacité de chargement et de déchargement" (n° 2658)	18
<i>Orateurs:</i> Luc Sevenhans, André Flahaut , ministre de la Défense	

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

van

DINSDAG 21 NOVEMBER 2000

14:30 uur

COMMISSION DE LA DEFENSE NATIONALE

du

MARDI 21 NOVEMBRE 2000

14:30 heures

La séance est ouverte à 14.31 heures par M. Jean-Pol Henry, président.

De vergadering wordt geopend om 14.31 uur door de heer Jean-Pol Henry, voorzitter.

01 **Samengevoegde interpellaties en mondelinge vragen van**

- de heer Luc Sevenhans tot de minister van Landsverdediging over 'de aanwerving van buitenlanders in het Belgisch leger' (nr. 525)

- de heer Pieter De Crem tot de minister van Landsverdediging over 'de denkoefening niet-Belgen aan te trekken om het tekort aan manschappen in het Belgisch leger op te vangen' (nr. 526)

- de heer Ferdy Willems tot de minister van Landsverdediging over 'de geplande aanwervingen van vreemdelingen in het leger' (nr. 535)

- de heer Stef Goris aan de minister van Landsverdediging over 'de rekrutering van vreemdelingen binnen de strijdkrachten' (nr. 2605)

- de heer Peter Vanhoutte aan de minister van Landsverdediging over 'de rekrutering en de verjonging van het personeel van de krijgsmacht' (nr. 2612)

01 **Interpellations et questions orales jointes de**
- M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur 'le recrutement de soldats étrangers au sein de l'armée belge' (n° 525)

- M. Pieter De Crem au ministre de la Défense sur 'une idée de recruter des non-Belges pour compenser le manque d'effectifs dans l'armée belge' (n° 526)

- M. Ferdy Willems au ministre de la Défense sur 'le projet de recruter des étrangers à l'armée' (n° 535)

- M. Stef Goris au ministre de la Défense sur 'le recrutement d'étrangers au sein des forces

armées' (n° 2605)

- M. Peter Vanhoutte au ministre de la Défense sur 'le recrutement et le rajeunissement du personnel des forces armées' (n° 2612)

01.01 **Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK):**

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, onlangs heeft de minister tijdens een verblijf in het buitenland het idee geopperd dat het Belgisch leger moet worden opengesteld voor buitenlanders die een militaire carrière willen uitbouwen.

Een dergelijk ingrijpende maatregel vereist uiteraard een wijziging van de Grondwet. Uw voorstel staat bovendien haaks op een van de belangrijkste verworvenheden van de democratiseringsbeweging in de negentiende en de twintigste eeuw. Het nationale karakter van het leger is namelijk de beste waarborg om te verhinderen dat dit leger tegen de eigen bevolking wordt ingezet. Dit is trouwens een van de redenen waarom het Franse Vreemdelingenlegioen niet op de eigen Franse bodem wordt gekazerneerd.

Mijnheer de minister, met dit voorstel keren we terug naar de periode van vóór de negentiende eeuw toen alle verlichte despoten gebruik maakten van huurlingenlegers om hun macht te bestendigen. U verantwoordde uw voorstel met het argument dat de Belgische strijdmachten met een personeelstekort kampen. Daaruit blijkt volgens mij ook de ware beweegredenen voor dit voorstel. Het gebrek aan belangstelling voor een loopbaan in het leger doet zich voornamelijk voor in Vlaanderen. In Vlaanderen ligt de jeugdwerkloosheid een heel stuk lager dan in Wallonië. Uiteindelijk wou u met uw vreemdelingenlegioen volgens mij gewoon een klimaat scheppen waarin kon worden gepraat over

een wijziging in de taalverdeelsleutel. Een aantal dagen later kwam u met een ander voorstel. In de kranten stond te lezen dat u de huidige verdeelsleutel - 60/40 - belachelijk vindt.

Mijnheer de minister, tijdens de bespreking van uw beleidsnota hebben we ons reeds afgevraagd waar nu eigenlijk het probleem ligt. Het probleem zit hem gewoon in het feit dat de militairen slecht worden betaald. Waarschijnlijk kan men in Wallonië wel extra personeel vinden. U ziet de opheffing van die verdeelsleutel als een soort tewerkstellingsplan voor Wallonië.

Mijnheer de minister, ik heb er geen probleem mee dat u eerst zorgt voor Wallonië. U weet dat ik geen probleem heb met het principe "Eigen volk eerst". Als minister wordt u toch verondersteld het hele grondgebied te vertegenwoordigen. U bent geen parlements lid. U moet aan iedereen denken.

Uw redenering kan ook verstrekkende gevolgen hebben. Uw voorstel zou een precedent scheppen dat bijvoorbeeld ook gevolgen zou kunnen hebben voor de taalwetgeving in Brussel. Ik kan u trouwens een hele waslijst van dergelijke voorbeelden geven.

Uit sommige reacties meen ik te hebben begrepen dat u dacht aan een tijdelijke afwijking. Voor mijn partij is zelfs dit onaanvaardbaar. In de politiek is "tijdelijk" een heel gevaarlijk woord. Ook hier zijn er massa's voorbeelden.

U heeft misschien een stok in het hoenderhok willen gooien. U heeft vanmorgen ongetwijfeld via de media vernomen dat de generale staf van de krijgsmacht een rapport heeft opgesteld. In dit rapport komt men tot de vaststelling dat het probleem gewoon te maken heeft met het feit dat de militairen onderbetaald zijn.

U hebt dat overigens zelf toegegeven, mijnheer de minister. Hun loon ligt 26% lager dan het loon voor het openbaar ambt. De generale staf heeft berekend dat het brutoloon minstens 100.000 tot 200.000 frank verschilt met dat van gelijkaardige functies bij de politie. Wanneer men alle vergoedingen erbij telt, kan het verschil voor de laagste rangen zelfs oplopen van 10.000 frank netto per maand tot meer dan 30.000 frank netto per maand. Ik denk dat het optrekken van de lonen als oplossing meer hout snijdt dan het openstellen van het leger voor vreemdelingen en dergelijke meer. Men moet het probleem bij de wortel aanpakken, mijnheer de minister, en dat betekent in dit verband een betere verloning. U wenst echter enkel in te spelen op de gevolgen,

die u overigens goed van pas komen, want met de door u voorgestelde oplossing kunt u weer wat werk creëren in eigen streek.

U bent zich er toch van bewust, mijnheer de minister, dat de genoemde bedragen demotiverend werken voor onze krijgsmacht? Hier moet dringend iets aan gebeuren. Ik heb u vorige week reeds aangekondigd dat ik een amendement zal indienen om de begroting van Landsverdediging te verhogen met drie miljard. Daar is ruimte voor. Ik hoor de regering geregeld zeggen dat er volgend jaar serieuze budgettaire ruimte zal zijn door de te verwachten meerontvangsten. Die drie miljard frank betekent slechts een eerste stap, want de werkelijke kostprijs wordt geraamd op ongeveer 8 miljard. U hebt dus nog een zware taak voor de boeg, mijnheer de minister, om uw coalitiepartners in de regering en de media te overtuigen van de werkelijke behoeften van de krijgsmacht en om met echte oplossingen te komen. Ik hoop, mijnheer de minister, dat uw voorstel inzake de taalverdeelsleutel en uw suggestie om buitenlanders aan te trekken een slip of the tongue was. Dat laatste kan trouwens niet volgens de wet. Overigens, waarom hebt u die idee geopperd, mijnheer de minister? Ik neem aan dat een minister van Landsverdediging niet zomaar lichtzinnige verklaringen aflegt. Uw idee past wellicht in een breder kader. Hebt u dus hierover overleg gepleegd met uw collega's?

01.02 Pieter De Crem (CVP): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in uw fameus interview in La Dernière Heure van 30 oktober hebt u het voorstel gelanceerd niet-Belgen aan te trekken voor het Belgische leger. Ik citeer: "L'engagement de recrutés venant d'autres pays de l'Union européenne(...) On pouvait aussi envisager l'engagement de militaires extra-européens. La période que ces personnes passeraient sous les drapeaux pourrait être considérée comme un ticket d'entrée pour obtenir la nationalité belge." In deze dertig woorden zitten een aantal bijzonder belangrijke verklaringen vervat. Alleszins hebben we tegen dit voorstel enkele principiële en praktische bezwaren.

Nog voor iedereen wakker was, hebben wij in februari 2000 als christen-democraten terzake reeds een standpunt ingenomen, meer bepaald naar aanleiding van de bekendmaking eind januari begin februari van het fameuze rapport-Klingendaal, en waren we bereid de discussie aan te gaan. Ons principiële standpunt is dat het nationaal grondgebied moet worden verdedigd door landgenoten. Vader Eyskens zei ooit dat

principes zoals winden zijn; op de lange duur wordt het pijnlijk om ze op te houden; dus laat men ze beetje bij beetje los. Wij willen echter in elk geval het principe handhaven dat de verdediging van het grondgebied gebeurt door landgenoten.

We gaan ermee akkoord dat de dreigingen voor het grondgebied veranderd zijn. De laatste bedreiging was in het voorjaar van 1989, toen een MIG vanuit de toen nog bestaande Sovjet-Unie ons luchtruim binnendrong en waarvan de piloot zich met zijn schietstoel redde. Het gebeurde boven het toenmalige Oost-Duitsland, in de omgeving van Dresden en de MIG kwam terecht in de buurt van Rollegem, dicht bij Kortrijk. Dat was de laatste fysieke bedreiging van de integriteit.

Het verdedigen van de basis van Koksijde door Franstaligen of door Fransen lijkt me bijzonder moeilijk. De verdediging van een aantal basissen - bijvoorbeeld in Bastenaken - kan ook niet gebeuren door een Duitse eenheid. Dat kan al zeker niet wanneer de rekrutering in Duitsland zou gebeuren bij sociaal minder gegoeden, zoals inwoners van het vroegere Oost-Duitsland. Ik denk niet dat daar veel enthousiasme voor bestaat, zeker niet als bepaalde partijen het al moeilijk hebben met de vrij vredelievende Amerikanen die zich op ons grondgebied bevinden.

Het lijkt me onmogelijk dat u dat zou doen. Eigenlijk is dit het laatste bindmiddel in deze voor het overige snel ontbindende staat. Het enige wat er nog rest, zijn de taalverhoudingen. Indien de Vlamingen geen zekerheid meer hebben over de taalverhouding van 60/40, denk ik dat u een bijzonder gevaarlijk initiatief neemt. Ik heb van een aantal collega's binnen uw regering vernomen dat zij er u op gewezen hebben. Als u de denkoefening voortzet, zult u keuzes moeten maken. U kunt overgaan tot een volledige incorporatie van buitenlanders in ons leger. Daarvoor moet u de grondwet wijzigen. Ik weet dat de huidige regering daar niet veel belang aan hecht. Toch is het niet onbelangrijk. Gaat u dan een aparte brigade maken, zoals de Gurka's in het Britse leger? Gaat u de Marokkaanse brigade, de Franse of de Spaanse brigade maken? U zult dan toch een aantal zaken moeten verduidelijken.

Onze principiële stelling is dat de verhouding 60/40 onaantastbaar is. Het zou namelijk de cement van dit kleine koninkrijk bij de Noordzee aantasten. Als er ook maar een initiatief van de

Franstaligen komt om daaraan te tornen, dan weet men niet welke beweging in gang gezet wordt. Ik kan mij niet inbeelden dat uw collega van Ambtenarenzaken de taalverhouding zou aanpassen zelfs wanneer hij met een aanwervingstekort zit. Deze taalverhouding is een weerspiegeling van de bevolking. Indien u en een aantal van uw Franstalige collega's zouden denken "on les aura par le nombre", dan kan ik u zeggen dat u verkeerd bent. Ik zou alle ministers willen aanraden dat niet te doen, want u weet niet welke beweging op gang wordt gebracht. De praktijk is nu wat anders, maar dat wil niet zeggen dat dit een argument is om de wettelijke verhoudingen aan te passen of om te keren. De aanwerving van Franstaligen of Vlamingen evolueert. De verhoudingen kunnen gemakkelijk wijzigen afhankelijk van een maatschappelijke en sociaal-economische context.

De maatschappelijke en sociale context wordt op een ongelooflijke manier verkracht. Denken we maar aan de 50/50-verhouding voor de generaals. Sociologisch is dit niet representatief. Als parenthesis wil ik eraan toevoegen dat de drie stafchefs van de drie machten allemaal Franstaligen zijn. Ze laten geen gelegenheid voorbijgaan om dit te herhalen. Mijnheer de minister, het lijkt me niet meer dan gepast dat u de stafchefs oproept inzake deze zelfbevestiging van de eigen identiteit wat meer gematigd te zijn. Ze zijn immers nog steeds stafchef van een macht van het koninkrijk België waarvan de meerderheid van de onderdanen Nederlandstalig is.

Wat zijn de oplossingen?

In de landmacht is er een groot probleem. Een Vlaming aan het hoofd van de landmacht zou een bijzondere goede oplossing zijn. Het college van generaals steunt dit voorstel en vindt dat de scheefftrekking "-com/-plus" niet langer kan blijven duren. Voor de CVP is het duidelijk dat een Vlaming stafchef van de landmacht moet worden.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het valt me op dat u graag belangrijke verklaringen aflegt in het buitenland. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat u in het buitenland het binnenland moet verdedigen. Het is niet de eerste keer dat u een buitenlandse missie aangrijpt om 's lands verdediging - voor de CVP een belangrijk punt - toe te lichten. Ik raad u aan in de toekomst niet langer verklaringen over ons leger af te leggen in het buitenland.

Voor de CVP bestaat er geen enkele reden om de 60/40-verhouding te wijzigen, zeker niet in het leger. Men hoort wel vaker dat er nog weinig

bindmiddelen overblijven om dit moeilijke land bijeen te houden. Het leger is zo'n bindmiddel. U kunt uw idee over een andere taalverhouding maar beter begraven.

Dat het buitenlands contingent een voorkeursbehandeling zou krijgen inzake het verkrijgen van de Belgische nationaliteit is een echte schande. Dit is niet alleen mijn overtuiging. Integendeel ik ben de spreekbuis van heel wat mensen, ook van Franstaligen in Vlaanderen en in Wallonië. Schande is nog zachtjes uitgedrukt. Het is een vernedering ten opzichte van al degenen die een inspanning doen om de Belgische nationaliteit te verkrijgen. Meer nog, het tast het soevereine principe van de nationaliteit aan. Ik begrijp niet hoe een minister van de Koning een dergelijke uitspraak kan of durft doen.

Waarom moet de 60/40-verhouding in het leger behouden blijven? Wat is de toestand? Een organisatie met 65% tweetalige eenheden biedt een ongelooflijke en overdreven soepelheid. Sinds het plan-Charlier/Delcroix van 1992-1993 bestaan er reeds tweetalige gevechtseenheden. Dit is strijdig met de wet van 30 juni 1938. In Ruanda hebben we in de praktijk kunnen vaststellen hoe gevaarlijk en schadelijk dit kan zijn. Dit is een belangrijk argument om de 60/40-verhouding niet te wijzigen.

Het aandeel van de Vlamingen bij de soldaten, de vrijwilligers, is alarmerend gedaald onder de 50%. Dat geef ik toe. Uit mijn berekeningen van deze morgen bleek zelfs dat het aandeel gedaald is tot 47% bij de grootste strijdkracht, de landmacht. In het Brussels Gewest, waar het natuurlijk geen gevechtseenheden betreft, zou volgens onze berekeningen nog slechts 37% van de soldaten Vlaming zijn. Ondanks het overtal aan Franstalige soldaten is er toch nog een probleem bij de Franstalige gevechtseenheden. Dat is iets wat in deze discussie nooit naar voren wordt gebracht. Het kan toch niet dat u niet de hele situatie in ogenschouw neemt. Het Franstalige statement, de parafrase die we in de Franstalige pers te veel zien, dat er een teveel is aan soldaten, zou dus vooral betrekking hebben op de niet-gevechtseenheden. Vaak gaat het om functies die door Vlaamse burgers kunnen worden ingenomen.

Het vierde punt is het belangrijkste. Er is een ongelooflijke taalstrijd gaande binnen de krijgsmacht. Dat is al sedert haar ontstaan het geval. Het idee dat u hebt geopperd om de taalverhouding te verlaten is ongetwijfeld toeval. Ook in de Franstalige pers wordt vermeld dat het

feit dat de drie stafchefs Franstalig zijn une coincidence is. Het is bijna een historische vergissing. Dat valt nu toevallig samen met het gegeven dat er drie Franstalige stafchefs zijn. Het feit dat de vijftiende Wing van Melsbroek naar Wallonië moet verhuizen met in het zog het verfranse bataljon van Diest laat vermoeden - wat eigenlijk een feit is - dat de taalstrijd in het leger volledig zal losbarsten. Ik geef u dat op een blaadje. Dat zal bovendien zonder ophouden gebeuren aangezien er een volledige scheefftrekking bestaat in de organisatie van ons leger.

Met betrekking tot de oorzaken van het tekort aan Vlaamse soldaten verwijst u naar het plan Charlier-Delcroix. Ik meen dat Leo Delcroix in het voorjaar van 1994 van het ministerieel toneel verdwenen is. Karel Pinxten heeft hem toen kort opgevolgd en daarna is minister Poncelet aangetreden. Wij hebben dertig kazernes laten sluiten, zestien in Wallonië en één in Brussel. In Brussel ging het in feite zelfs niet om een kazerne maar om een huis. Hierdoor zijn er in Vlaanderen 7.100 functies verdwenen en 1.200 overgeheveld naar Wallonië. Dat betekent 8.300 functies, 96,13% of drie à vier Renault-bedrijven in Vlaanderen. In Wallonië werd het verdwijnen van 1.500 functies gecompenseerd met 1.200 functies uit Vlaanderen. Er verdwenen dus 300 functies. De verhuizing van twee Vlaamse brigades van Duitsland naar België heeft een ware volksverhuizing veroorzaakt met alle mogelijke sociale gevolgen van dien. Dat is in Vlaanderen blijven hangen als de grootste mond-aan-mond-reclame in een antiwervingscampagne. Dat weet u even goed als ik. Het waren trouwens collega's uit uw partij die hier zowel in de Kamer als in de Senaat vragen over hebben gesteld. Er bestaat reeds een grote regionale disproportie. De heer Lahaye, die hier nu niet is, heeft daarover ook een aantal parlementaire vragen gesteld. De Vlaamse gevechtseenheden zijn in Limburg geconcentreerd. Dat betekent ook dat alle aangeworvenen eigenlijk in Limburg moeten terechtkomen. Dat is een bijzonder belangrijke situatie waarmee we rekening moeten houden.

De verhuis van de cadettenschool van Lier naar Laken onder minister Poncelet heeft na amper twee jaar het aantal Vlaamse rekruten met 75% doen dalen. Het waren er 411 in 1998 tegen 103 in 2000.

U fronsst misschien de wenkbrauwen, mijnheer de minister, maar dat zijn de feiten. Nu krijgt men de negatieve gevolgen van een communautaire scheefftrekking van het beleid. U hebt vorige week

gezegd dat u de wervingsprocedure zal aanpassen, met name 1 dag, 1 week, 1 maand. Daarmee heeft het natuurlijk ook veel te maken.

Ik wil u een aantal oplossingen voorstellen voor het behoud van de 60/40-verhoudingen in het leger. Ten eerste, ik wil dat een aantal functies, voorzien voor vrijwilligers, de zogenaamde B4's - niet de gevechtseenheden - vooral in het Brusselse Gewest en omgeving, evenals in de luchtmacht en de zeemacht, worden vervangen door burgerpersoneel. Ten tweede, wij willen dat een Vlaming aan het hoofd van de landmacht komt om het probleem in de grootste macht snel te kunnen oplossen. Ten derde, wij willen, met het oog op het samenstellen van eenheden en daar de eenheden van de landmacht in de nabije toekomst niet meer aan manoeuvreoefenterreinen zullen verbonden zijn, een plan uitwerken voor een betere regionale spreiding op termijn. Dit betekent concreet dat de provincies Oost- en West-Vlaanderen en Antwerpen een deel van de koek moeten kunnen krijgen als men het leger in dienst van de natie wil blijven houden. Ten vierde, willen wij een betere verloning. Ten vijfde, wil ik dat de aanwervingprocedure bestaat uit een onmiddellijke selectie, gevolgd door een onmiddellijke aanwerving. Aan de slagzin "I wish to be a soldier" moet onmiddellijk kunnen worden voldaan.

De **voorzitter**: Normaal beschikken de volgende sprekers nog slechts over 5 minuten, maar wij zijn hier zeer tolerant, tenminste wat Wallonië betreft.

01.03 **Ferdie Willems** (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, nog eens over hetzelfde thema met misschien nog eens dezelfde argumenten.

Ten eerste is er de Grondwet. Wij zijn in dit land ooit in een wereldoorlog gesukkeld, in 1914, om dit vodge papier, zoals men het in Londen noemde, toch maar te verdedigen. Dat is dus die Grondwet en dat is belangrijk.

Ten tweede is er de taalwet. Ik heb het nog gezegd: dat ligt voor ons, Vlamingen, bijzonder gevoelig. Ik verwijs naar de Frontbeweging in 1914-1918. Hoe gevoelig dat ligt, toon ik u aan via mijn grootvader. Die was kok aan het front, was niet geletterd en helemaal niet geïnteresseerd in welk taalprobleem dan ook. Hij is na die oorlog naar huis gekomen als een Vlaamsvoelende, omdat hij in zijn Vlaming zijn zo vernederd was. Dit ligt bij ons zeer gevoelig. De heer De Crem heeft het al eens beklemtoond en ik zal dat nog

eens doen: u speelt met vuur in dit kleine landje! Stop er alstublieft mee dat op de helling te zetten, daar nog maar aan te denken of dat nog maar uit te spreken. Een volgende argument is dat in Vlaanderen een andere mentaliteit heerst dan in Wallonië: in Wallonië gaat men gemakkelijker in staatsdienst, in Vlaanderen is er wat meer afstand. U hebt gezegd, of ik heb ergens gelezen dat het voorstel om vreemdelingen te incorporeren in het Belgisch leger een wapen zou zijn tegen extreem rechts. Dat zou ik eens graag uitgelegd zien, want naar mijn aanvoelen geldt juist het tegenovergestelde. Wat u nu voorstelt is 100% puur racisme. Dit is vreemdelingen aanwerven voor een werk dat Belgen niet meer willen doen. Hebben wij in dit land niet reeds voldoende lesjes gehad met die politiek?

Uw rekrutering mislukt inderdaad, dat bewijzen de cijfers. Wij krijgen in 1999 45.000 mensen die belangstelling hebben voor het leger en na een paar jaar schieten er daar maar 800 van over. De werving mislukt dus. Hoe komt dat nu? Er is een gunstige conjunctuur en men vindt elders beter werk. De werktijden zijn zeer onregelmatig met nacht- en weekendwerk. Er zijn de tijdelijke contracten, maar ere wie ere toekomt: daar doet u iets aan. Er is het imago van het leger met racisme, seksisme, ziektes, gevaar, drugproblematiek. Misschien is dat allemaal overroepen, maar in de media worden toch weinig positieve beelden opgehangen. Terecht of niet, dat is een andere zaak. Ik vraag u nogmaals om de democratische waarden die het leger verdedigt te beklemtonen. Het leger dient de natie en niet omgekeerd. Beklemtoon dat meer en maak van het leger, in naam of in feite, een vredesmacht. Dan zal het leger bij jongeren, vooral in Vlaanderen, maar ook in Wallonië neem ik aan, gemakkelijker kunnen werven.

Wij werken met verouderd materiaal. Vorig jaar had ik de eer deel uit te maken van een parlementaire missie naar de NAVO in Washington. Wat wij daar allemaal van de Amerikanen smalend te horen kregen, was weinig fraais, vooral over het materiaal waarmee het Belgische leger werkt. De wervingsprocedure duurt hier maanden. Ik verwijs naar het Engelse voorbeeld, waar dat bij wijze van spreken onmiddellijk kan gebeuren. Het loon werd hier al uit den treuren vermeld. Ook u hebt deze morgen het rapport van de generale staf gehoord. Het is toch niet niks als een militair moet vaststellen dat hij, naargelang zijn graad, 10.000 tot 30.000 frank per maand minder verdient dan iemand die mutatis mutandis gelijkaardig werk doet, en bovendien nog minder sociale voordelen krijgt. U

hebt daar acht miljard frank voor nodig, heeft men berekend.

Dan is er de ver-van-huis-politiek die de Vlamingen afstoot. Hier zit het leger inderdaad fout. De heer De Crem heeft het al met cijfers aangetoond inzake het aantal kazernes dat werd gesloten. Ik zal de cijfers niet herhalen, maar dat is inderdaad een schandaal. Dit is een schandaal in drie tot vier keer de orde van grootte van de ramp bij Renault. Wij missen 8.300 functies en Wallonië verliest er 300. Van onevenwicht gesproken, dat is er een! Vlaamse brigades worden naar Duitsland overgebracht. Het plan van de 15de Wing gaat in dezelfde richting. Vlaamse gevechtseenheden worden geconcentreerd in één provincie, Limburg. Daar rijst een probleem voor de beroepsmilitairen, voor hun echtgenoten en voor hun kinderen. Dit gezinsprobleem is niet van de minste.

Het gaat hier om vrij ernstige gezinsproblemen. Het voorbeeld van de cadettenschool van Lier werd reeds door de vorige spreker aangekaart. De afschaffing ervan draagt zeker bij tot een verminderde interesse in Vlaanderen voor het leger.

Ik sta even stil bij de 65 procent tweetalige eenheden waaronder ook een aantal tweetalige gevechtseenheden. Dit is manifest in strijd met de taalwet. Wij weten wat tweetalige eenheden in de praktijk zijn. Dikwijls gaat het dan om Franstalige eenheden. Ik ga niet meer in op het voorbeeld van Rwanda, waar reeds op is gewezen.

Ik geef toe dat er heel wat Franstalige kandidaten, maar die moeten dan niet bij een gevechtseenheid worden ingelijfd. Ik zal hierop terugkomen.

Vorige sprekers hebben reeds gewezen op het feit dat de drie legerleiders Franstalig zijn. Zelfs in de landmacht is de commandant van de operationele strijdkrachten een Franstalige. De conclusie is dan ook dat dit leger onderbetaald, niet sociaal en dikwijls ook Vlaamsonvriendelijk is. Als u onder die omstandigheden een wervingscampagne moet voeren in Vlaanderen, dan wens ik u veel succes. Dit is de slechtst denkbare reclame. De feiten liegen er dan ook niet om. Het aantal Vlaamse vrijwilligers zit inderdaad onder de 50 procent.

Ik geef u onze suggesties. Ten eerste, het burgerpersoneel moet waar mogelijk bij niet-gevechtseenheden worden ingeschakeld. Dergelijke jobs zullen voor Vlaamse kandidaten aantrekkelijker zijn, omdat dit meer inspeelt op de Vlaamse mentaliteit. Ten tweede, wij steunen de

vraag naar een Vlaming aan het hoofd van de Landmacht. Ten derde, de regionale spreiding moet worden herzien, want de huidige situatie creëert voor de militair en zijn gezin heel wat problemen. Last but not least, in caudum venenum, er moet een betere verloning komen met sociale voordelen.

In het leger is er sprake van archaïsche situaties. Het moet anders. Sommigen zeggen dat hiervoor een budget van 3 miljard Belgische frank nodig is. De Generale Staf van het leger heeft het over een bedrag van 8 miljard frank. Mijnheer de minister, beschikt u over de nodige middelen om iets aan de toestand te veranderen? Uit uw verklaringen blijkt het tegendeel. U kunt in dit dossier bewijzen of Landsverdediging in ons land al dan niet van enig belang is. Wij hebben de indruk dat het laatste geldt.

Le **président**: Avant de donner la parole à M. Goris, je tiens à saluer la présence dans les tribunes d'une délégation de l'assemblée du Burundi qui suit nos travaux cet après-midi.

01.04 Stef Goris (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, toen ik vaststelde dat een aantal collega's van deze commissie een verzoek tot interpellatie hadden ingediend over de verklaringen van minister Flahaut betreffende de aanwerving van buitenlanders in het leger alsook de eventuele aanpassing van de taalverhoudingen meende ik het gepast dat ook vanuit de Vlaamse Liberalen en Democraten een standpunt werd vertolkt.

Volgens mij gaat het hier over twee aparte punten. Wat de vreemdelingen in de krijgsmacht betreft, hoop ik van de minister te vernemen wat zijn invalshoek is. Tot nu toe heb ik dat nog niet mogen vernemen. Er is weliswaar een echo overgewaaid uit Brazilië, maar ik weet niet of die echt weergeeft wat de minister eigenlijk bedoelde. Bij vreemdelingen in de krijgsmacht is er sprake van een grondwettelijk probleem. Artikel 10 van de Grondwet laat dit immers niet toe. De aanpassing van de Grondwet vergt een aantal jaren, aangezien het desbetreffende artikel eerst voor wijziging vatbaar moet worden verklaard, waarna er pas in de daaropvolgende legislatuur over kan worden gestemd. Dit voorstel biedt dus geen soelaas op korte termijn.

Daarnaast vind ik dat de aanwerving van vreemdelingen, zij het in een soort van vreemdelingenlegioen, erg lijkt op een huurlingenleger. Wij beschouwen dit dan ook niet meteen als moreel verantwoord. Wij menen dat de

ingezetenen van een natie moeten instaan voor de veiligheid van de natie.

Ten slotte is er ook het materiële probleem van de taal voor de commandovoering. Het voorbeeld van Rwanda is genoegzaam bekend. In welke mate zal de taalverhouding trouwens worden gerespecteerd? Misschien bedoelt de minister wel dat de vreemdelingen op Belgisch grondgebied, de migranten van de derde generatie, kunnen worden ingeschakeld in de krijgsmacht. Op zichzelf zou dit een goede piste kunnen zijn. Ik wil er toch op wijzen dat voor deze migranten de verwerving van de Belgische nationaliteit vrij eenvoudig is, zodat zij vrij gemakkelijk aanspraak kunnen maken op een job bij het leger.

Mijnheer de minister, ik heb bewondering voor uw poging en uw creativiteit. Het probleem van de rekrutering van personeel is zeer acuut. Wij moeten hierover nadenken en de nodige creativiteit aan de dag leggen om tot oplossingen te komen. Ik beschouw uw pistes als een poging tot deze creativiteit.

Het tweede element is de 60/40-verhouding in de krijgsmacht. U weet dat wij als Vlaamse partij van mening zijn dat aan deze verhouding niet kan worden geraakt. Zoals reeds gezegd, gaat het hier om een afspiegeling van de verhouding tussen de taalgroepen. U pleit voor een tijdelijke opheffing, maar ik ben net als mijn collega's van mening dat zo'n maatregel in ons land zeer gevaarlijk is, want tijdelijk betekent wel eens permanent.

Ik stel anderzijds vast dat de verhouding vandaag reeds 45/55 is. Indien wij vandaag een 60/40-verhouding willen, betekent dit concreet dat een aantal Franstaligen zou moeten worden afgedankt om tot die verdeelsleutel te komen. Een dergelijke maatregel zou onze slagkracht nogmaals verzwakken. Ik zal het straks hebben over mogelijke oplossingen voor een betere rekrutering. Wij moeten trachten zo vlug mogelijk terug te keren naar de 60/40-verhouding, wat een correcte afspiegeling is van de taalverhoudingen in ons land.

Ik heb met aandacht geluisterd naar het betoog van de heer De Crem. Volgens hem riep het plan-Charlier-Delcroix van 1992-1993 op onwettige basis een aantal tweetalige eenheden in het leven. Ik ben blij dit van hem te mogen vernemen. De opvolgers van de heer Delcroix waren allemaal christen-democraten, zodat wij vandaag inderdaad met een christen-democratische erfenis te maken hebben.

01.05 Minister **André Flahaut**: De heer Wathelet was maar twee maanden minister van Landsverdediging.

01.06 **Stef Goris** (VLD): Mijnheer de minister, het blijft in elk geval binnen dezelfde christen-democratische familie. De heer De Crem zei dat het afschaffen van de cadettenschool in Lier een scheefftrekking van het beleid was. Ik ben het met hem eens. Maar ook dat was een beslissing van iemand van zijn eigen politieke familie.

Wij zitten vandaag dus met een zeer zware erfenis. De legerdienst werd acht jaar geleden afgeschaft. Op zich was dat een goede zaak. Er werden echter geen begeleidende maatregelen getroffen. Vandaag zitten we met een kader dat veel te ruim is. Er zijn veel te weinig operationele gevechtseenheden. Daar moet iets aan gebeuren.

Sommigen proberen nu alles te verklaren doordat de drie stafchefs van de krijgsmachten Franstaligen zijn. Tot enkele maanden geleden leidde nochtans generaal Maes, een Nederlandstalige, de landmacht. Dat heeft hij jarenlang gedaan. Ook toen is er niet veel gebeurd wat de rekrutering van Vlamingen betreft. Dat zou overigens de problemen in verband met de rekrutering niet oplossen. Ik stel bovendien vast dat de GSO, de chef van de operaties binnen de generale staf en een niet onbelangrijk persoon, een Nederlandstalige is. Ook de chef van de generale staf, admiraal Herteleer, is Nederlandstalig. De chef van het Eurocorps die België mocht afvaardigen, was ook al een Nederlandstalige. Die functies zijn toch niet van de minste, en ze werden uitgevoerd door Nederlandstaligen. Ik denk dus dat wij geen zondebok moeten zoeken, collega's, in de vorm van één of andere chef van een krijgsmacht. We moeten zoeken naar structurele oplossingen.

Door enkele collega's werd geopperd dat de locatie een probleem zou vormen voor Vlaanderen. Ik ben het daarmee gedeeltelijk eens. Inderdaad, de basis van de eerste brigade, Leopoldsborg, ligt ver weg voor Oost- en West-Vlamingen die daar eventueel een job zouden gaan zoeken. Een pertinente vraag is dus of wij, Vlamingen, bereid zijn een nieuwe kazerne te bouwen of te verbouwen, bijvoorbeeld in Zuidwest-Vlaanderen? Zijn wij bereid daar geld in te stoppen? Ik stel deze vraag aan mijn collega's van de andere Vlaamse partijen. Die vraag blijft open. Laten wij niet alleen wijzen naar waar de fout ligt, laten wij ook constructief naar een oplossing zoeken.

01.07 Pieter De Crem (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik denk dat dit een probleem is voor de coalitie van de heer Goris.

01.08 Stef Goris (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer De Crem, ik vraag aan al mijn aanwezige Vlaamse collega's dat ze niet alleen zeggen waar de fout ligt, maar dat ze ook oplossingen zouden suggereren. Laten wij consequent zijn. De studie die hier naar voren wordt gebracht, heeft mij vandaag niet veel nieuws bijgebracht, mijnheer de minister. Wij kennen het probleem van de verschillende lonen. De vakbonden hebben dat verschil reeds maanden geleden berekend en verspreid. De bedragen zijn dus reeds langer bekend. Ook voor mij moet het sociaal statuut van de militairen verbeteren. Volgens de VLD moet dit duidelijk gebeuren binnen de begroting. Dat heb ik ook altijd zo gesteld. Wij houden ons aan het maximumbudget dat vandaag bestaat en dat geïndexeerd wordt. Wij weten dat nu in de begroting een som van 800 miljoen frank uitgetrokken werd, wat te weinig is. We moeten in elk geval ons best doen om binnen de begroting meer ruimte te creëren om het statuut van de militairen te verbeteren. Dat is mijn eerste punt.

Mijn tweede punt sluit hierbij aan. Extrabudgettair is 1,4 miljard frank vastgelegd voor bijzondere maatregelen voor de afvloeiing van overtallige militairen. Mijnheer de minister, ik zou graag vlug van u vernemen op welke manier u deze 1,4 miljard frank wil aanwenden zodat er meer ruimte komt in het kader, zodat we daarvoor minder moeten betalen en zodat we jongere mensen kunnen gaan rekruteren.

Ten derde, suggereer ik, mijnheer de minister, dat de rekrutering zou gebeuren op een zeer actieve en moderne manier. Via de pers vernam ik dat u voorstander bent van een rekrutering van "un jour, une semaine, un mois". Dit lijkt me elementair, want vandaag duurt de rekrutering nog veel te lang. Zes maand is veel te lang voor een jongeman of een jongedame op de huidige arbeidsmarkt. Het gaat niet op dat iemand zo lang moet wachten om te weten waar hij of zij terechtkomt in het leger.

Dat is uiteraard veel te lang. In die tussentijd heeft hij of zij al lang een job gevonden in de privé-sector, interim of vast, en valt weg voor onze krijgsmacht. Dat moet dus veel sneller gaan. Ik hoop dat u dit euvel zo snel mogelijk zult verhelpen.

Tot slot meen ik dat wij voor de actieve werving van Vlamingen moeten durven nadenken over een

systeem van outplacement, een samenwerking van de privé- en de publieke sector. Hiervoor moeten we samenwerken met daartoe geschikte privé-ondernemingen die beschikken over tientallen kantoren verspreid over het Vlaamse land die constant en permanent tientallen jonge mensen over de vloer krijgen die desgevallend op zoek zijn naar een job. Als men zich daar ook kan inschrijven voor een eerste kennismaking met het leger, dan lijkt dat mij veel beter dan het ene inschrijvingspunt per provincie dat we vandaag kennen. Deze ondernemingen kunnen vaak beschikken over meerdere kantoren per stad. Ik merk op dat de Vlaamse regering met Adecco een overeenkomst gesloten heeft voor haar langdurig werklozen en dat De Post een dergelijke piste bewandelt om haar personeelsprobleem op te lossen. Waarom zou de krijgsmacht niet even modern en vooruitziend durven denken om actief te zoeken naar jonge Vlaamse kandidaten voor de krijgsmacht? Ik meen dat dit al voor een groot deel zou kunnen helpen. Ik benadruk echter nogmaals dat ook moet worden nagedacht over een verbetering van het sociaal statuut, wat uiteraard binnen het voorziene budget moet gebeuren.

Mijnheer de minister, ik ben benieuwd naar de elementen die u ons zult aanreiken in verband met de verschillende pistes.

01.09 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, vele zaken zijn al aangehaald in deze discussie. Ik wil toch nog een drietal punten benadrukken.

Ik stel ten eerste toch vast - naar wat ik de afgelopen maanden in de pers vernomen heb - dat uw ideeën wel origineel maar niet nieuw zijn. Ik verwijs daarbij naar Nederland waar Climbendael in het voorjaar een gelijkaardige piste lanceerde. Men sprak niet alleen over de mogelijkheid om buitenlanders aan te werven, maar ook over de mogelijkheid om te komen tot een taakspecialisatie waarbij taken die meer manschappen vereisen zouden worden toegewezen aan landen uit het voormalige Oostblok. Dat denkspoor werd daar gelanceerd.

Het probleem is dat dit niet kan worden ingepast in een louter nationale defensiepolitiek, maar dat dit Europees moet worden bekeken. Wij hebben niet alleen af te rekenen met dat probleem, het doet zich ook in Nederland voor. Volgens de laatste berichten worden ook de Duitsers ermee geconfronteerd. Buiten Europa - in landen als Rusland - blijkt het zich op dit moment ook voor te

doen, zij het in mindere mate. Van dat laatste moeten wij natuurlijk niet wakker liggen. Voor de landen echter die dicht bij ons liggen, is het wel een belangrijke zorg. Wij moeten proberen om er coherente en consequente oplossingen aan te breien.

Ik kom tot het tweede punt in mijn discours. Het sociaal statuut van de militairen is zeer belangrijk wanneer men meer mensen wil aantrekken, om het even vanwaar ze komen. Ik kan vaststellen dat er in vergelijking met het openbaar ambt een duidelijke discrepantie is. De studieresultaten liegen er niet om. Er moet duidelijk iets gebeuren. Ik denk dat we oplossingen moeten zoeken binnen het bestaande budget. Daarin volg ik collega Goris. Er is geen ruimte binnen de begroting om meer middelen toe te wijzen aan defensie. Dit is een belangrijke premisse waarop we ons moeten baseren.

Een laatste element waarover ik het zou willen hebben, betreft een ander aspect van de aanwerving. Iedereen is het erover eens dat wij meer Vlamingen moeten aanwerven en dat er een duidelijke strategie moet ontwikkeld worden. De problematiek van de aanwerving heeft niet enkel te maken met de onaantrekkelijkheid van het beroep omwille van de risico's en problemen en het loon, maar het heeft vooral te maken met de mentaliteit van de jongeren op dit moment, althans wat Vlaanderen betreft. Ze menen dat defensie overbodig geworden is. Ik denk dat we er eens goed moeten over nadenken of de defensiestructuren zoals wij ze op dit ogenblik kennen, wel in stand gehouden moeten worden en of er geen aanpassingen aan dit concept kunnen gebeuren. Moet niet meer aandacht gevestigd worden op humanitaire acties of conflictpreventie? Daarin kan de burger een grotere rol spelen. Die zaken zijn duidelijk veel aantrekkelijker voor jongeren die ervoor opteren om niet naar het leger te gaan. Dat is ook een belangrijk aspect. We moeten ons de vraag stellen of die 39.000 manschappen haalbaar zijn. Misschien zullen we gedwongen worden nog verder af te slanken omdat er onvoldoende aanbod is. In Europees verband moet dat duidelijk gemaakt worden. Ik vind de WEU-studies die daaromtrent gemaakt zijn ontgoochelend. Het gaat om de prognoses van het aantal manschappen die wij nodig hebben of moeten aanleveren voor de Europese defensie. Onafhankelijke bronnen moeten ook dergelijke studies maken om aan te tonen wat de minimumcapaciteit is die we binnen Europa nodig hebben. Tot op vandaag is dat een element dat ik in de discussie mis.

01.10 André Flahaut, ministre: Monsieur le président, la problématique du marché du travail n'est pas seulement un problème belge. Nos pays voisins y sont aussi confrontés. Je citerai seulement l'exemple des Pays-Bas où est diffusé pour l'instant un dépliant publicitaire en turc, afin d'informer les parents des jeunes Turcs résidant aux Pays-Bas sur les possibilités de carrière au sein de la force terrestre royale.

We moeten een inspanning leveren om de krijgsmacht toegankelijk te maken voor kinderen van niet-Belgen die in ons land verblijven en hier onderwijs genieten. Momenteel wordt onderzocht welke wetgevende initiatieven moeten worden genomen om deze denkpiste mogelijk te maken. De uitbouw van een vreemdelingenlegioen naar Frans model wordt niet bestudeerd. Het verstrekken van de Belgische nationaliteit aan niet-Belgen na verloop van een aantal jaren goede dienst in de Belgische krijgsmacht lijkt mij evident. Over deze problematiek in al zijn dimensies zal advies worden gevraagd aan het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding.

Met betrekking tot de maatregelen om de aantrekkelijkheid van het militair beroep te verhogen en in het bijzonder het loon, is er momenteel in een jaarlijkse operationaliteitsenveloppe van 600 miljoen frank en een verjongingsenveloppe van 4 maal 1,4 miljard frank voorzien. Op dit moment worden op de generale staf een aantal voorstellen uitgewerkt die voor eind november aan mijn kabinet moeten worden overgezonden.

Wat de taalverhoudingen betreft, heb ik tabellen bij voor de commissieleden.

Je reviens d'une réunion à l'Union européenne où on parle de la constitution d'une défense européenne à quinze pays plus quinze autres pays; et donc j'avoue très honnêtement que le débat belgo-belge auquel nous nous livrons aujourd'hui me paraît être, effectivement, d'une dimension bien inférieure à celle du débat auquel j'ai participé ce matin.

Je crois que dans quelques mois, dans quelques années, nous serons confrontés à d'autres situations que celles sur lesquelles nous nous penchons aujourd'hui. Je trouve anormal qu'un jeune Français, qu'un jeune Italien, qu'un jeune Allemand qui se trouve en Belgique aujourd'hui ne puisse pas s'engager à l'intérieur des Forces armées belges au moment où il y a une multitude de contacts entre tous les ministres européens pour construire ensemble une défense

européenne. Je préfère mener des combats progressistes que des combats d'arrière-garde. C'est une piste à laquelle nous devons réfléchir.

Il y a également, à l'intérieur de notre pays, une série de jeunes, aussi bien au nord qu'au sud de la frontière linguistique, qui sont peut-être désireux de s'engager mais qui ne peuvent pas le faire aujourd'hui car ils n'ont pas cette nationalité belge. Je crois que le rôle des politiques, qu'ils soient députés ou ministres, est de réfléchir aux moyens de transformer notre société et de la faire avancer dans un sens où les individus bénéficient des mêmes droits quelles que soient leur nationalité ou leur appartenance.

Donc, il s'agit d'idées, peut-être pas originales, mais d'idées pour lesquelles il convient de voir si on peut les concrétiser, comment on peut les concrétiser, et, après, ce sera de toute façon transformé en propositions de lois, en propositions de modification de la Constitution, en projets d'arrêtés royaux sur lesquels les commissions parlementaires et le parlement tout entier, dans le respect des règles démocratiques, auront l'occasion de se prononcer. On ne peut donc pas me reprocher de lancer un débat, et je continue à recueillir les termes pour faire progresser ce débat dans le sens de la construction européenne.

En ce qui concerne les équilibres linguistiques, je ne suis pas un obsédé linguistique ni un obsédé communautaire. Je suis ministre fédéral depuis plus de cinq ans et vous aurez pu constater que depuis que je suis ministre fédéral, et quand j'ai été quelques mois député, j'ai fait des efforts comme tout le monde pour proposer dans un grand nombre de problèmes qui me préoccupent et pour lesquels j'ai des responsabilités, des solutions équilibrées. Il en sera de même pour ce qui concerne les localisations, mais la question de M. Goris est effectivement la bonne question: est-ce qu'aujourd'hui, on est prêt à dire qu'il faut construire de nouvelles casernes au moment où les casernes sont vides? Je vous signale que nous avons toujours une infrastructure qui correspond à une armée de 120.000 hommes alors que nous n'en avons plus que 40.000. Est-ce que demain, au moment où on va faire revenir les troupes d'Allemagne, on va me dire qu'il faut construire une nouvelle caserne? A une époque, on a parlé d'en construire une à Ath. Est-ce que demain, il faudra la construire à Oostduinkerke ou à Zeebrugge?

Telle est la question qui se pose. Ou bien, nous allons essayer d'avancer dans la voie d'une relocalisation des gens dans des infrastructures

dont nous sommes propriétaires.

De plus, s'il me faut trouver les moyens d'augmenter les barèmes des militaires dans ma propre enveloppe, vous comprendrez que, entre construire une nouvelle caserne et augmenter les salaires, je choisirai la deuxième solution. C'est ce qui a présidé également au regroupement vers Zutendaal.

En ce qui concerne les chiffres de répartition linguistique au sein de l'armée, ils ont déjà été cités la semaine dernière. J'ai sous la main un tableau que je remettrai au secrétariat de la commission.

Comme le disait M. Goris, on dénombre, toutes forces confondues, 54,7% de néerlandophones et 45,19% de francophones. Cette proportion couvre les divers grades, du lieutenant-général au simple soldat, à l'exception des caporaux où l'on constate une différence à l'avantage des francophones.

On continuera à travailler de cette manière en essayant d'atteindre l'objectif fixé. Cependant, monsieur De Crem, je vais utiliser une métaphore afin de mieux vous expliquer mon point de vue: «Vous avez une bande de jeunes sur les quais d'une station d'autobus, et vous avez deux autobus. Un autobus avec 60 places et l'autre avec 40 places. Les deux autobus vont dans la même direction. L'autobus de 40 places est rempli, celui de 60 ne l'est pas, il reste des places de libre. Et l'on interdit à certains jeunes, voulant se rendre à la destination des deux autobus, de monter dans le bus qui n'est pas rempli.» Cela a existé en Afrique du sud, à une certaine époque! Personnellement, je ne suis pas favorable à ce genre de pratique. Je préférerais que les jeunes qui pouvaient monter dans l'autobus de 40 places puissent monter dans celui de 60 et qu'on puisse leur dire: «Tentez votre chance et allez vous former à Zeebrugge, à Ostende ou à Leopoldburg et cela servira d'exercice complémentaire. Mais j'ignore si vous serez d'accord avec cela.

«Et les étrangers dans tout cela, où les mettez-vous?» Personnellement, je préférerais que ce soit dans les bus où il y a de la place au lieu d'ajouter un bus supplémentaire. Vous m'excuserez auprès de Mme Durant d'avoir fait référence à une matière relevant de sa compétence.

En ce qui concerne les salaires, monsieur le président, j'ai déjà répondu la semaine dernière.

Quant aux problèmes de recrutement, des propositions seront formulées. Je voudrais rappeler aux membres de la commission que le matin du 29 novembre prochain, j'aurai l'occasion de répondre à certaines questions et de vous présenter l'état d'avancement des réflexions proposées et du travail effectué dans tous les groupes qui ont été mis en place afin de mettre en œuvre le plan de modernisation de l'armée.

Nous ferons le point à ce moment-là mais, ensuite, nous continuerons à travailler car il nous reste pas mal de pain sur la planche.

S'il faut trouver huit milliards afin d'augmenter les barèmes, ce sera huit mille hommes en moins. Je ne sais pas s'il faudra appliquer la clé 60/40 sur cette réduction mais sachez déjà qu'aujourd'hui, dans l'ensemble des comparaisons européennes, nous sommes un des pays avec le plus faible taux d'occupation au niveau des forces armées. Nous avons pris des engagements et devons, bien évidemment, les honorer.

01.11 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb met aandacht naar uw uiteenzetting geluisterd. Uw antwoord versterkt mijn bezorgdheid. U volhardt in de boosheid, dat is duidelijk. Mijnheer de minister, het lijkt me toch niet meer dan normaal dat men in deze kwestie naar de oorzaak van het probleem zoekt. U spreekt echter alleen over de gevolgen.

De hoofdoorzaak is heel eenvoudig: de lonen zijn te laag. Dat is natuurlijk niet het enige probleem, er zijn er nog: de ligging van de kazerne bijvoorbeeld. U kan hier komen vertellen wat u wil, zolang u niets verandert aan de lonen, is dat boter aan de galg. 10.000 frank netto per maand is voor een minister misschien niets, maar voor een korporaal is dat veel geld. Dat is de essentie van het probleem; al de rest is flauwekul. Ik hoor in het Parlement niets anders. Het blijft altijd bij woorden. Wanneer gaat men nu eens concreet iets doen? Als men A zegt, moet men ook B zeggen. De heer Goris doet dat niet. Als hij zegt dat hij de oplossing binnen de begroting kan vinden, is hij zeer knap: 8 miljard frank vinden in een budget van 1,2 miljard frank, dat lijkt me wel een prestatie! Hij mag mij wel eens komen vertellen hoe hij dat doet. Als men pleit voor hogere lonen, moet men de consequenties daarvan dragen. Binnen de huidige begroting is dit niet mogelijk.

Men is het er in deze commissie unaniem over eens dat de lonen van de militairen te laag zijn. We moeten daar niet over discussiëren, de cijfers

zeggen genoeg. Wel, dat de leden van de meerderheid dat dan ook maar eens in hun eigen partij gaan verkondigen! U wil wel, mijnheer de minister, maar ze moeten u de mogelijkheid geven. Ik vraag de collega's van de meerderheid de minister de mogelijkheid hiervoor te geven.

U hebt het vooral over de gevolgen. Ik denk echter dat het niet onze taak is om daarover te blijven voortborduren. Ik weet het, er is een hele waslijst met problemen. We moeten beginnen met punt één: een beter financieel statuut voor de militairen. Al de rest is van ondergeschikte orde. Ik wil daar niet meer over discussiëren, u moet daar gewoon werk van maken.

01.12 Pieter De Crem (CVP): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dit doet mij denken aan een kruising van "Oh, beau brabançon" en justificaties van een soort Pierre Mendes-France, die wij nog allemaal kennen uit onze kindertijd. Mendes-France rolde toen van de zwart-wit televisie de gezellige huiskamer in. Hij betoogde over een aantal algemene problemen met een grootsprakerigheid zoals wij die ook van Chaban-Delmas en Chirac kennen. Echt een Latijnse retorische benadering van het feit. "Deux busses, deux autocars!" Dat zal alles oplossen! Wel, als u over twee bussen spreekt, kan ik u zeggen dat in geen van de twee een chauffeur zit en dat ze allebei in achteruit staan!

Als u de problematiek van een dergelijk staatsbelangrijk gegeven van 60-40-verhoudingen herleidt tot «Il y a deux busses», «il y a l'Afrique du Sud», «il y a un chauffeur», «et puis il y en a qui partent» enzovoort, waarmee bent u dan bezig! Je vous comprends très bien, monsieur le ministre! Onze partij begrijpt meer dan wie ook waar u naartoe wil, maar het zal zonder ons zijn.

U hebt gesproken over «la transformation de la société». U gaat misschien uit van een verandering van de maatschappij, maar dat is niet ons concept van verandering. Dat zeg ik u heel duidelijk. Misschien krijgt u wel een meerderheid binnen uw partij, in het kernkabinet of in de meerderheid, maar ons standpunt is het in ieder geval niet. Als u met uw «transformation de la société» bij de Vlamingen aanbelt, zal niemand de deur voor u openen. U zegt dat dit niet origineel is, maar dat is het voor mij wel.

01.13 Minister André Flahaut: Natuurlijk verschillen wij van mening! U bent van een andere partij.

01.14 Pieter De Crem (CVP): We zullen wel

eens zien bij de volgende verkiezingen!

Wat u zegt, mijnheer de minister, is zeer origineel. Immers, en passant moet de Grondwet worden gewijzigd - inderdaad bijzonder origineel - wat in dit land zeer belangrijk is.

Lancer un débat, faire progresser un débat! Maar er werd helemaal geen debat gelanceerd. Trouwens, waar haalt u het vandaag om op de ene of andere manier een debat te lanceren over het laatste bindmiddel van deze Staat, met name de na een harde strijd bekomen taalverhoudingen? Daarover kan u geen debat lanceren. Gelieve dat uit uw hoofd te zetten. Bovendien, de Vlamingen die deel uitmaken van deze coalitie willen dat niet.

Dat is onbespreekbaar, mijnheer de minister - indiscutable in het Frans - out of the question in de taal van Shakespeare. Steek daarin geen energie meer, want dat zal met geen enkele coalitie mogelijk zijn. Aan de taalverhouding wordt nooit getornd!

01.15 André Flahaut, ministre: Depuis des années déjà, pour votre parti, les choses sont «onbespreekbaar».

01.16 Pieter De Crem (CVP): Deze kwestie is onbespreekbaar, mijnheer de minister.

01.17 André Flahaut, ministre: Restez où vous êtes, alors! Out of the question! Nous avancerons avec ceux qui veulent avancer.

01.18 Pieter De Crem (CVP): C'est cela! De prijzen worden aan de meet uitgedeeld

Je connais d'avance les gagnants et ce ne seront certainement pas les socialistes.

01.19 André Flahaut, ministre: Je ne vous parle pas de socialistes. Dites-moi qui seront les gagnants et je vous dirai qui a profité pendant des années!

01.20 Pieter De Crem (CVP): Binnen de coalitie bestaat er geen consensus omtrent Landsverdediging. Dat is het fundamenteel probleem.

De eerste minister, die erg bezorgd is om zijn internationaal imago, is van oordeel dat het leger kleiner, degelijker en beter uitgerust moet zijn en ook beter moet worden betaald.

En wat zeggen de SP en AGALEV, in zuivere commandotermen opgestoken uit het von

Runstettoffensief? Nuts! De boom in! "Nuts" moet eigenlijk worden gedecodeerd, zoals in de sneeuw in 1944 en in januari 1945.

Bijgevolg, mijnheer de minister, wat u ook doet omtrent het leger, met deze coalitie zult u nooit wat bereiken, want voor de Groenen en de SP is het nuts, noppes, niks! Al verkondigt u nog grote theorieën en al bekleedt u uw ambt nog twee en een half jaar, u zult niets bereiken.

Vervolgens, mijnheer de minister, is de solidariteit en de consensus omtrent Landsverdediging binnen de NAVO doorbroken. Zowel formeel als informeel zegt voorzitter De Gucht van de VLD dat wel moet worden gedacht aan de toekomst van het leger, maar niet nu, gezien de huidige coalitie. Het zal dus voor later zijn. Er zullen ook wel GSF's worden aangekocht, maar later, na de verkiezingen van 2003.

Volgens de voorzitter van de Kamer is het duidelijk dat er weinig kan worden aangevangen met de huidige coalitie. Ook hij wil slechts werken aan de toekomst van het land bij een volgende coalitie, maar dan zonder diegenen die thans tegenwerken zelfs in de meest elementaire dossiers.

Mijnheer de minister, u kunt zich nog twee en een half jaar bezighouden met uw dossiers, maar u zult geen fundamentele hervorming van het leger kunnen doorvoeren omdat hiervoor geen consensus bestaat.

En wat de grote hervorming betreft: het woord "nuts" van daarnet betekent in dit geval "geen geld".

Het syllogisme dat elke hervorming geld kost, dat de legerhervorming een hervorming is en bijgevolg geld zal kosten, krijgt u niet uitgelegd aan de coalitiepartners. En hoe reageert de heer Goris? Hij pint zich vast op een aantal zaken en verklaart in het openbaar dat de taalverhoudingen moeten worden opgeblazen. De maandagochtend verklaarde de VLD dat de redenering van de heer Goris niet moet worden gevolgd en dat de taalverhouding onaangeroerd moet blijven. En maar goed, want dat zou eraan ontbreken! In het geval zij het daarmee eens waren, zou de VLD zich beter Belgische Liberalen en Democraten noemen! Als er iets is in ons land, dat niet kan worden opgeblazen, dan is het toch wel de taalverhouding zeker.

Over de hervorming van het leger heb ik in deze commissie een heel interessant verhaal gehoord. Delcroix is de enige minister die uitgevoerd heeft

waarover de socialisten reeds meer dan 40 jaar over leuterden, de afschaffing van de dienstplicht. Nadien hebben de andere socialistische ministers Delcroix willen klemzetten en eisten ze dat de dienstplicht werd opgeschort maar niet afgeschaft. De socialisten hebben ervoor gezorgd dat Delcroix geen werkingsmiddelen kreeg. Het budget van Landsverdediging werd bevroren op 97 miljard frank. Dat is de houding geweest van degenen die 40 jaar lang geroepen hebben dat de dienstplicht moest worden afgeschaft.

De heer Goris geeft een overzicht van de christen-democraten die in de jaren 90 minister van Landsverdediging geweest zijn. Tussen 1992-1999 hebben de christen-democraten Delcroix en Pinxten en later de heer Poncelet het departement geleid. Alles samen was dit goed voor ongeveer 3 jaar christen-democratisch beleid. De waarheid heeft haar rechten. Eind jaren 70, begin jaren 80 werd het departement achtereenvolgens geleid door de PS'er Simonet, de heer Vreven - over een overleden man wens ik niet uit te weiden -, de heer de Donnée - inzake legerhervorming ingeschreven in de nevelen van de onbekendheid en de heer Coëme.

De **voorzitter**: De CVP was altijd coalitiepartner.

01.21 Pieter De Crem (CVP): Dat is correct. We hebben het duur betaald. De heer Coëme is daarvan een goed voorbeeld. Ik heb vernomen dat de Augusta-zaak nog niet voorbij is.

Niet minister Flahaut waarmee in Vlaanderen niemand rekening houdt maar de heer Goris heeft de knuppel in het hoenderhok gegooid. Volgens de heer Goris moet de taalverhouding kunnen gewijzigd worden.

01.22 Stef Goris (VLD): Dat is niet correct.

01.23 Pieter De Crem (CVP): Mijnheer Goris, ik heb uw betoog in het programma "De Zevende Dag" gehoord.

01.24 Stef Goris (VLD): Mijnheer De Crem, u zou er goed aan doen de uitzending opnieuw en grondig te bekijken.

01.25 Pieter De Crem (CVP): Mijnheer de voorzitter, ik heb eveneens het communiqué van minister Daems gelezen. Mijnheer Goris, u hebt de vraag gesteld in pure scoutstermen. Zoiets als "ben je bereid".

Bent u bereid te zeggen dat de 60/40-verhouding onverkort moet blijven bestaan?

01.26 Stef Goris (VLD): Natuurlijk.

01.27 Pieter De Crem (CVP): Mijnheer Goris, deze uitspraak betekent dat u de verhoudingen niet kunt laten springen.

Mijnheer de minister, u hebt gesproken over de Europese dimensie. Dat is een mooi perspectief van u, uw kabinet en deze regering. Ik hoop dat u op internationaal niveau uw oren goed opent. Als er een achterhoedegevecht met België wordt gevoerd, is het dat over de Europese dimensie. Wanneer zult u toegeven dat u op internationale bijeenkomsten als de slechte leerling van de klas wordt beschouwd? Wanneer zult u toegeven geen antwoord te krijgen op vragen of de nieuwe inplantingsplaats van de Europese Defensie Brussel zal zijn? Wanneer zult u toegeven dat de Europese partners u zeggen dat België eerst inspanningen moet doen en moet ophouden de slechtste leerling van de klas te zijn?

Mijnheer de voorzitter, ik herhaal en beklemtoon dat het ongelooflijk is dat de minister van de Koning die de behoeder van de staatsorde van dit land moet zijn, een principe dat even soeverein is als dat van de Grondwet, de taalverhouding in het leger in vraag durft stellen. Het weze voor de Vlamingen een les!

De **voorzitter**: Mijnheer De Crem, u hebt de uw toegemeten spreektijd 60% overschreden.

01.28 Ferdie Willems (VU&ID): Mijnheer de minister, wij dienen u graag van antwoord. Het is niet onze bedoeling een debat over de Grondwet of de taalwetgeving te houden. U hebt gebekvecht met de CVP over de onbespreekbaarheid van de wijziging inzake de taalverhoudingen. Ik maak mij sterk dat een wijziging inzake de taalverhoudingen ook voor de SP, de VLD en AGALEV onbespreekbaar is. De heer De Crem overdreef niet: daaraan kan voor het Vlaamse volk niet worden geraakt; daar zijn in het verleden bloed en tranen voor gevloeid.

U verwees naar Nederland, waar in het Turks reclame voor het leger in een folder wordt gemaakt, die ik overigens zelf niet gezien heb. Het is me eerlijk gezegd niet duidelijk tot wie men zich richt. Richt men zich tot de Turken van Nederlandse nationaliteit? In dat geval gaat het over een heel andere problematiek. Ik stel mij voor dat, als u zich tot Turken, Grieken, Marokkanen, Duitsers of Nederlanders met de Belgische nationaliteit richt, er minder een probleem rijst. U weet bovendien dat het in dit land

niet zo moeilijk is de Belgische nationaliteit te verwerven. Richt u zich met uw oproep echter tot vreemdelingen die de Belgische nationaliteit niet hebben, niet willen hebben of niet kunnen krijgen, dan ontstaat er een probleem.

Positief is alleszins - dat moet worden gezegd - dat u het Centrum voor Gelijkheid van Kansen gaat raadplegen. Ik ben benieuwd naar het resultaat van die raadpleging, omdat dit naar mijn mening een goed initiatief is op het vlak van racismebestrijding. Ik kijk er dan ook met belangstelling naar uit.

Daartegenover hebt u daarnet een taalgebruik gehanteerd dat mij niet bevalt. U stelde dat in het grote Europa van vijftien landen, waar nog vijftien landen moeten bijkomen, wij, Belgen, inzonderheid Vlamingen, zich bezighouden met tweederangsdiscussies. Daar ben ik het niet mee eens. Het standpunt van mijn partij is dat wij in het komende Europa niet winnen bij een Europa van de staten, maar wel bij een Europa van de naties. In dit Europa moet ook plaats zijn voor de kleine volkeren. Vlaanderen hoort daar zeker bij met zijn 5 miljoen inwoners. Ik sta daarin overigens niet alleen, want de eerste minister zelf verklaart in het buitenland dat kleine naties in een federaal staatsmodel aan bod moeten kunnen komen. Vandaar dat ik deze discussie niet minderwaardig vind.

De progressieven in ons land - en daarmee gebruik ik uw woorden - vinden dat men in het buitenland de etnische minderheden en de taalminderheden moet verdedigen, aanvaarden en respecteren. Als men echter in België pleit voor eenzelfde respect voor de eigen taal, het eigen volk, is men plots "oerconservatief en archaïsch". Nogmaals, ik vind uw taalgebruik totaal misplaatst en des te pijnlijker wanneer ik vaststel dat de drie toppers Franstalig zijn. Overigens hoop ik dat ik de woorden van de heer Goris niet moet interpreteren alsof het taalstatuut van een topper niet van groot belang zou zijn.

In verband met de locaties hebt u een mooie woordspeling gebruikt. De heer Goris vroeg of u dan bereid is om een nieuwe kazerne voor Vlaanderen te betalen. Dergelijke vraag stellen is toch gewoon de wereld omkeren? Eerst sluit men dertig kazernes in Vlaanderen en vervolgens komt de vraag of men bereid is een nieuwe kazerne in Vlaanderen op te richten. Dat kan toch niet.

Uw vergelijking met de autobusregeling in Zuid-Afrika is al te eenvoudig en pijnlijk. Ik verklaar me nader. De taalwetgeving in ons land - sta me toe u

dit als Vlaming aan u als Waal toe te lichten - is niet vergelijkbaar met enige wetgeving in Zuid-Afrika. De taalwetgeving staat ook niet gelijk met de invoering van apartheid. De geschiedenis bewijst het tegendeel. De taalwetgeving is er gekomen om te beletten dat wij in ons eigen land een minderheid zouden vormen. Dat is de historische werkelijkheid.

Dat is de historische werkelijkheid. Ik smeed u, samen met anderen: blijf daar af! Ik kom dan tot het loon. Wij kijken met veel belangstelling uit naar wat u zult voorstellen. Ik meen te weten dat er een mogelijkheid zou zijn via het toekomstig Europees statuut van het leger. Ik meen te weten dat men op Europees vlak stelt dat heel wat eenheden van dit leger in België eigenlijk overbodig zijn, dat men naar specialisatie moet gaan. Ik vraag mij af of het niet mogelijk zou zijn dat via de afvloeiing door specialisatie er automatisch budgettaire ruimte komt om die loonproblematiek te verhelpen. Tot daar enkele suggesties.

01.29 Stef Goris (VLD): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb met aandacht geluisterd naar u allen. Als wij het hebben over vreemdelingen in het leger, kijk ik uit naar concrete voorstellen terzake. Wij zullen zien wat dat geeft. Indien die nuttig kunnen zijn, heb ik daar geen probleem mee. Ik wil er wel op wijzen dat binnen een Europees leger - dit is geen achterhoedegevecht, ik ben een groot voorstander van Europese integratie van de krijgsmachten - op het niveau van de compagnie de verdere commandotaal zal worden gesproken. In geen geval zal men verschillende talen gebruiken in dezelfde compagnie. Dit is zo omwille van het belang van de eenheid van de commandotaal in functie van de veiligheid van de manschappen. Laat dat duidelijk zijn. Indien wij met gemengde eenheden operaties doen in het buitenland, is dat meestal op het niveau van het bataljon en maximaal op het niveau van de compagnie. Tot daar over de buitenlanders.

Dan zijn er de taalverhoudingen. Het verhaal over de autobussen klinkt op het eerste zicht logisch. Aan mijnheer De Crem moet ik wel zeggen dat als vandaag de taalverhouding 55-45 is, deze toestand er niet van gisteren op vandaag is gekomen. Die toestand is gegroeid de voorbije jaren, zeg maar tien jaar. Dit is niet gebeurd onder deze legislatuur die nog maar een goed jaar bezig is. Dat wil zeggen dat de christen-democraten vandaag misschien wel het hoge woord voeren terzake, maar dat zij oogluikend hebben toegestaan dat die verhouding zo is gegroeid,

zonder daar ooit naar te verwijzen of daartegen bezwaar te maken. Het kunnen Walen zijn geweest, maar het waren collega's van uw politieke familie, mijnheer De Crem, die dat hebben toegelaten. Ik nodig u uit om opnieuw mijn verklaringen of die van partijgenoten van mij van de voorbije weken na te lezen: ik heb telkens, bij elke inleiding, in alle duidelijkheid gesteld dat wij onder geen enkel beding afwijken van de verhouding 60-40. Laat dit duidelijk zijn. Wel heb ik telkens eraan toegevoegd dat de toestand vandaag de facto niet meer 60-40 is en dat wij zo vlug mogelijk daar terug heen moeten evolueren. Laten wij echter ook realistisch zijn en niet beginnen van de daken schreeuwen dat het zo moet zijn, als het reeds lang zo niet meer is. Wij moeten daarheen evolueren en alles in het werk stellen om dat te laten gebeuren.

Mijnheer de minister, waarom moet dat gebeuren? Er zijn natuurlijk emotionele redenen als de Frontbeweging, die natuurlijk voor de Vlamingen van groot belang zijn. Er is ook een budgettaire reden. Als het verschil zoals vandaag 5% bedraagt op een totaal van 40.000 militairen, dan gaat het over 2.000 arbeidsplaatsen. U moet weten dat vandaag 2.000 arbeidsplaatsen betaald worden met federaal overheidsgeld en dit aan Franstalige soldaten, terwijl dat toch Nederlandstaligen hadden moeten zijn. Het gaat hier dus over een verdoken transfer van federaal overheidsgeld naar een taalgroep die daar volgens een correcte verhouding eigenlijk geen recht op heeft. Dat element kwam nog niet naar voor, maar is ook zeer belangrijk. Daarom benadrukken wij dat er een rectificatie moet komen of dat er naar moet worden gestreefd om deze scheefte trekking zo snel mogelijk recht te zetten. De toestand is wat hij is en hij moet verbeteren. Ik denk dat wij allemaal de vraag moeten stellen hoe dat kan binnen het bestaande budget. U hebt daartoe een optie genomen met de regering binnen het strategisch plan voor de hervorming van de krijgsmacht. Dat is een zeer belangrijk document. Daarin zitten de hefbomen die moeten toelaten dat wij hiertoe kunnen komen binnen het budget.

Het budget wordt opnieuw geïndexeerd. Wij willen evolueren naar een kleiner leger van 39.500 militairen, daar waar dit momenteel 45.000 bedraagt. Het spreekt voor zich dat minder militairen beter kunnen worden betaald. Dat lijkt mij logisch.

Mijnheer de minister, bovendien beschikt u over een enveloppe van 1,4 miljard Belgische frank per jaar extra voor een periode van 4 jaar waardoor u

overtallige, vooral oudere militairen kunt laten afvloeien. Indien die enveloppe zou efficiënt mogelijk wordt aangewend, zullen wij het leger kunnen afslanken. Op die manier kunnen we ruimte maken voor jongere en goedkopere militairen.

Er moet ook zo vlug mogelijk werk worden gemaakt van een nieuw organogram. Het organogram moet dringend worden geïmplementeerd. We weten dat generaal Bouvy er aan werkt. Mijnheer de minister, wij dringen er bij u op aan dat uw diensten zo vlug mogelijk werk zouden maken van dit nieuwe organogram.

In de commissie voor de Landsverdediging is een wetsvoorstel ingediend waarin de vrijwillige legerdienst wordt voorgesteld. Via dit wetsvoorstel willen wij jonge Vlamingen en Walen de kans geven om op vrijwillige basis een jaar legerdienst te doen. Op die manier kunnen wij een zekere verjonging doorvoeren.

Daarnaast is ook de mobiliteit een belangrijke hefboom. Tenslotte moeten meer jongeren via een actieve werving bij de krijgsmacht terechtkomen.

Collega's, er zijn voldoende hefbomen aanwezig in het strategisch plan. Mijnheer de minister, het komt er nu op aan deze hefbomen vorm te geven en om te zetten in koninklijke besluiten zodat jonge rekruten kunnen worden aangeworven en overtallige, oudere militairen kunnen afvloeien.

Mijnheer De Crem, er bestaat terzake wel degelijk een consensus binnen de meerderheid. Ik geloof in dit plan. Ik geloof dat wij binnen het budget de doelstellingen kunnen bereiken. Ik meen dat het tijd is om er werk van te maken.

Le président: N'oubliez pas le transfert des allocations familiales de la Wallonie vers la Flandre, dans les années 60. Il semble que l'on fasse ici table rase du passé.

01.30 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal het kort houden.

Ik wil de collega's van de Volksunie en de CVP er toch op wijzen dat voor ons niets onbespreekbaar is. Het getuigt volgens mij van een zekere intellectuele ernst en moed om zelf een ballonnetje op te laten door te zeggen dat het misschien wel eens nuttig zou kunnen zijn om eens een debat te houden over de taalverhoudingen. Ik vind dat daarover in elk geval

moet kunnen worden gepraat.

01.31 Pieter De Crem (CVP): De voorzitter heeft het over de kinderbijslagen.

01.32 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Het gaat mij over de taalverhoudingen.

01.33 Pieter De Crem (CVP): Ik zat te denken aan Cockerill-Sambre.

01.34 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de minister, het getuigt volgens mij van weinig ernst om te twijfelen aan onze loyaleiteit ten opzichte van de engagementen die wij in de meerderheid hebben genomen. Ik stel enkel vast dat wij het strategisch plan hebben goedgekeurd. Wij willen de doelstellingen - een kleiner, efficiënt en goed bewapend leger - realiseren binnen de termijnen die daarvoor werden afgesproken. Dit is niet enkel een engagement van de liberalen of de socialisten maar van alle regeringspartners.

Collega De Crem, u heeft het over de JSF. Ik wens u veel succes met de aankoop van die toestellen. Ik stel enkel vast dat ook Nederland heeft afgehaakt wegens te duur.

01.35 Ferdy Willems (VU&ID): Heb ik het goed begrepen dat Agalev de taalverhoudingen in dit land niet? Dan zijn we ver gekomen!

01.36 Dirk Van der Maelen (SP): Mijnheer de voorzitter, ik zal ook heel kort zijn.

Ten eerste, onze engagementen met betrekking tot de legerhervorming. Wij willen de achterstand die ons land heeft opgelopen in de hervorming van zijn leger onder drie christen-democratische ministers van Landsverdediging snel goedmaken. Ter attentie van collega De Crem kan ik u meedelen dat ik uit meerdere bronnen heb vernomen dat men van oordeel is dat het Belgische hervormingsplan als voorbeeld kan gelden voor andere legers die hun hervormingen nog moeten doormaken.

Mijnheer De Crem, er zijn niet veel landen die erin slagen een hervormingsplan uit te tekenen dat zich zo inschrijft in de ontwikkelingen op vlak van defensie in de toekomst, zijnde Europese Defensie. Alle specialisten van Duitsland en Frankrijk, ook de heer Van Klingendaal, zijn het erover eens dat België hier puik werk heeft geleverd. Ik begrijp dat het u spijt dat de christen-democratische ministers er niet in zijn geslaagd die operatie tot een goed einde te brengen.

Deze hervorming kan binnen het budgettaire kader dat in deze meerderheid is afgesproken worden gerealiseerd. Ik vraag de heer De Crem ook eens over het muurtje te kijken. Hij zal vaststellen dat men in vele landen de hervormingen aan het voorbereiden is en dat men ook daar niet bereid is de budgetten voor defensie te verhogen. Ik maak telkens opnieuw dezelfde vaststelling. Als de CVP nu in de regering zou zitten, zou zij pleiten voor budgetverhoging voor defensie. Ik denk dat het goed is dat men dat in Vlaanderen weet.

Wat de aanwerving betreft, mijnheer de minister, staan wij volledig achter uw denkpeste. Ik denk niet dat een modern denkend parlements lid zich kan verzetten tegen het onderzoeken van de mogelijkheid om gemengde eenheden in het leger te krijgen. Ik bedoel dat in dubbele zin: ten eerste in de zin van Belgen en andere Europeanen. Wie dat uitsluit is kortzichtig. Ten tweede in de zin van Belgen en nieuwe Belgen van de tweede en de derde generatie migranten. Ik vind het zeer goed dat de minister onderzoekt hoe we die jonge mensen warm kunnen maken voor het leger. In andere landen, waar men dit al heeft gedaan, heeft dit in hoge mate bijgedragen tot de integratie van de tweede en derde generatie migranten. Daarom staan wij voor 200% achter de minister.

Ik heb nog een laatste punt over de aanwerving: zaterdag hebben wij met de SP een studiedag georganiseerd, waarop wij collega's uit Nederland hebben uitgenodigd. In Nederland stelt men dat het eerste probleem de maatschappelijke waardering van de militairen is. Die moet worden verhoogd. U ziet, mijnheer De Crem, in tegenstelling tot wat u denkt, interesseert het leger ons wel! Ik heb met blijdschap vernomen dat wij hier op 29 november 2000 over zullen praten. Ik denk dat het de plicht is van iedereen die politiek actief is om maatschappelijke waardering op te brengen voor het beroep van militairen. Ik denk dat we daar allemaal aan moeten werken.

Ik deel u ook nog een interessant idee mee, mijnheer de minister. Ik ben mij ervan bewust dat dit slechts een oplossing is voor middellange termijn. Ik ben er wel door gecharmeerd. De Nederlanders experimenteren op dit ogenblik in het beroeps en technisch onderwijs met een nieuwe richting: vrede en veiligheid. Jonge mensen krijgen zo de kans om zich voor te bereiden op een nieuwe carrière: bij de politie, de brandweer, civiele bescherming, privé-bewakingsfirma's én het leger. Ik weet dat in België de bevoegdheid hiervoor is verdeeld, maar ik vraag de minister toch om dit idee op tafel te

leggen. Ik ken de wereld van het beroeps en technisch onderwijs. Ik ben ervan overtuigd dat er jongeren zijn die deze richting graag zullen volgen.

Voor mijn laatste punt kan ik heel kort zijn. Aan de 60/40 taalverhouding wordt niet getornd. Als men vaststelt dat die verdeling vandaag niet gehaald wordt, rekent de SP erop dat men eraan werkt om die verhouding zo snel mogelijk toch nog te halen.

De **voorzitter**: Ik denk dat iedereen tijd genoeg gehad heeft om zijn argumenten te formuleren. Wij hebben nu een goede twee uur lang doorgewerkt.

01.37 Pieter De Crem (CVP): Mijnheer de voorzitter, de heer Van der Maelen zou eens moeten spreken met de migranten van de tweede of derde generatie. Zij hebben de Belgische nationaliteit verworven. Velen van hen zijn onder de wapens, hetzij als beroepsmilitair, hetzij als vrijwilliger. Zij doen dat overigens zeer goed. Zij hebben het als een kaakslag ervaren, alsof ze het niet goed doen en dat men daarom nu moet gaan zoeken naar niet-Belgen. Zij hebben een ongelooflijk integratieproces achter de rug. Het gaat over mensen met roots in Centraal Afrika, in Oost-Europa, in voormalige kolonies. Zij vinden dit een alles behalve geslaagd initiatief. Ik raad u dus aan dit bij één van uw vele overlegmomenten ook eens in overweging te nemen, mijnheer Van der Maelen. Ik herinner mij een bijzondere giftig artikel in De Morgen van enkele maanden geleden, waarvan ik dacht dat de pen werd vastgehouden door uw studiedienst, mijnheer Van der Maelen. Normaal gezien zou ik daar niets over zeggen, men mag over mij schrijven wat men wil. Ik zit er niet mee in dat men mij een rechtse republikein noemt. Ik weet zelf wel wat ik ben.

De **voorzitter**: Mijnheer De Crem, u bent nu lang genoeg aan het woord geweest.

01.38 Pieter De Crem (CVP): Mijnheer de voorzitter, de heer Van der Maelen heeft me vier keer vernoemd. Hij ziet alles door een nauwe trechter: wat goed is voor het SEVI is goed voor de rest van de wereld. Ik moet zeggen dat de enige gelijkenis tussen het SEVI en de rest van het militaire denken erin bestaat dat SEVI een vierletterwoord is. Voor de rest heeft het SEVI niets te maken met de NATO, de WEU, of wat dan ook. Het SEVI organiseert veel colloquia. Men zou daar eigenlijk eens een colloquium moeten houden met mensen die iets afweten van defensie. Ik denk trouwens dat de Nederlandse paarse minister Voorhoeve niet op het colloquium

werd uitgenodigd. Indien men hem zou horen, zou men misschien een ander standpunt innemen.

Ik vraag me af, mijnheer Van der Maelen of u het eens bent met het standpunt van de minister over het aantrekken van buitenlandse rekruten en of zij daardoor gemakkelijker de Belgische nationaliteit verwerven kunnen. De 60/40 taalverhouding is voor uw doen wat emotioneel. We weten allemaal hoezeer u de Vlaamse zaak bent toegedaan, u en uw partij. Ik vraag u of het opheffen van de 60/40 verhouding wel kan.

De **voorzitter**: Collega's, we hebben de spreektijd al met meer dan een uur overschreden.

01.39 Dirk Van der Maelen (SP): Mijnheer de voorzitter, ik stel voor dat men zich aan het reglement houdt. Ik wil niet eens antwoorden. Ik wil niet eens antwoorden op wat mijnheer De Crem gezegd heeft. Hij had hier het woord niet mogen hebben.

01.40 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, in deze commissie hebt u het reglement steeds soepel gehanteerd voor iedereen. Dat siert u, mijnheer de voorzitter. Collega's, iedereen die ik hier gehoord heb, is ervan overtuigd dat het statuut van de militairen slecht is. Maar daaraan onmiddellijk koppelen dat men het beroep gaat openstellen voor vreemdelingen, dat is pas racisme. Dat is pas racisme. Waar haalt mijnheer Van der Maelen dit vandaan? De job wordt slecht betaald, steek er wat vreemdelingen in. Is dat een oplossing? Hebt u daarvoor een studiedienst, mijnheer Van der Maelen?

Moties **Motions**

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een eerste motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Luc Sevenhans en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellaties van de heren Luc Sevenhans, Pieter De Crem en Ferdy Willems en het antwoord van de minister van Landsverdediging,

- vraagt de regering zich duidelijk uit te spreken voor het behoud van de taalpariteit binnen het leger;
- vraagt de regering de nodige financiële middelen vrij te maken om vanaf 2001 over te gaan tot loonsverhoging van de militairen, vergelijkbaar

met de politiediensten.”

Une première motion de recommandation a été déposée par M. Luc Sevenhans et est libellée comme suit:

”La Chambre,
ayant entendu les interpellations de MM. Luc Sevenhans, Pieter De Crem et Ferdy Willems et la réponse du ministre de la Défense,
- demande au gouvernement de prendre clairement position à propos du maintien de la parité linguistique à l’armée;
- demande au gouvernement de dégager dès 2001 les moyens financiers nécessaires pour procéder à une augmentation des traitements des militaires, comparable à celle octroyée aux services de police.”

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Pieter De Crem en Ferdy Willems en luidt als volgt:

”De Kamer,
gehoord de interpellaties van de heren Luc Sevenhans, Pieter De Crem en Ferdy Willems en het antwoord van de minister van Landsverdediging,
beveelt de regering aan:
- een Vlaming aan het hoofd te plaatsen van de Landmacht;
- de denkpiste over het aantrekken van niet-Belgen voor het Belgisch leger te verlaten;
- de taalverhoudingen binnen het leger ongemoeid te laten en waar nodig te herstellen volgens de wettelijk voorziene normen;
- snel werk te maken van een herwaardering van het leger door een betere verloning en een efficiënte recrutering uit te bouwen;
- snel werk te maken van de herlocatie van de Belgische kazernes.”

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par MM. Pieter De Crem et Ferdy Willems et est libellée comme suit:

”La Chambre,
ayant entendu les interpellations de MM. Luc Sevenhans, Pieter De Crem et Ferdy Willems et la réponse du ministre de la Défense,
recommande au gouvernement:
- de nommer un Flamand à la tête de la force terrestre;
- d’abandonner le projet de recruter des non-Belges au sein de l’armée belge;
- de ne pas modifier les rapports linguistiques au sein de l’armée et, si nécessaire, de les rétablir conformément aux normes légales en vigueur;
- de procéder rapidement à une revalorisation de l’armée par une

amélioration des rémunérations et par la mise en place d’une procédure efficace de recrutement;

- de procéder rapidement à une relocalisation des casernes belges.”

Een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Josée Lejeune en de heren José Canon en Stef Goris.

Une motion pure et simple a été déposée par Mme Josée Lejeune et MM. José Canon et Stef Goris.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

02 Mondelinge vraag van de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "de aankoop van een RORO-schip (Roll-on/roll-off) met autonome laad- en loscapaciteit" (nr. 2658)

02 Question orale de M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "l'achat d'un navire « RORO » (Roll on/roll off) doté d'une capacité de chargement et de déchargement" (n° 2658)

02.01 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK):
Mijnheer de minister, gezien mijn maritieme achtergrond hoeft niemand mij te overtuigen dat wij een maritiem land zijn. Dat wil zeggen dat we moeten beschikken over een marine. Een marine heeft schepen nodig. We hebben de laatste maanden al meermaals over de behoeftes van de zeemacht gesproken. Tot onze verrassing was er plots een verschuiving in uw strategisch plan gebeurd. Een aantal behoeftes voorzien voor 2015 werden plots versneld naar 2002-2003. Het ging dus om een vooruitschuiving van 10 jaar. Blijkbaar was de aankoop van een RORO-schip met autonome laad- en loscapaciteit bijzonder dringend. Die omschrijving verheelt natuurlijk het essentiële van het schip. Een RORO-schip met autonome laad- en loscapaciteit is volgens mij een schip dat lading kan vervoeren en autonoom kan laden en lossen. Meer is dat niet. Dat kan een landingsschip zijn. Dat kan een klassiek RORO-schip zijn met kranen aan boord. Er is nooit uitgetekend wat u er juist mee bedoelde.

Blijkbaar is de minister enkele maanden gelden in Toulon gecharmeerd geweest door een bepaald type schip dat op de tekentafels lag. Plots was er de behoefte om de aankoop van het schip te vervroegen. Deze vraag is vorige week gesteld door een collega uit de meerderheid die blijkbaar

meer wist dan het doorsnee commissielid. Hij was namelijk in het bezit van de adviezen van inspectie Financiën. Er was een steekspelletje bezig tussen de minister en collega Vanhoutte. De minister heeft de adviezen prachtig ontweken toen ineens bleek dat het onbestaande dossier zeer concreet was. Het was zo concreet dat het de bedoeling was het twee weken geleden op de ministerraad te brengen. De prijs was al ingevuld: 5,7 miljard BEF voor een bepaald schip. Ik weet niet wat voor schip het was. Ik neem aan dat de minister daarover meer zal kunnen vertellen. Het is zo dat wij vorige week in de commissie Legeraankopen bijkomende uitleg gekregen hebben over de bedoeling van dat spelletje. Het was me meer een spelletje aan het worden. Ik ben ervan overtuigd dat de marine schepen nodig heeft. Wellicht heeft men ook een RORO-schip voor transport nodig. Daar was het mee begonnen. Er werden het schip meer en meer functies toebedeeld. Nu spreken we volgens mij over een commandoschip dat over operaties kan leiden.

Als we over marine spraken, spraken we volgens mij over de samenwerking met de Nederlanders. U hebt ergens verklaard dat de Nederlanders niet zouden geïnteresseerd zijn in een samenwerking met onze krijgsmacht. Dat is de eerste concrete vraag. Hoe hebben we juist contact genomen met de Nederlanders? Kan u mij overtuigen dat de Nederlanders echt gezegd hebben dat ze geen interesse hebben? Dat is een essentieel feit in het dossier.

Ten tweede hebben we vorige week de toezegging gekregen - en dat zal u wellicht helpen bij uw antwoord - dat wij met de commissies voor de Landsverdediging en voor de legeraankopen een uitgebreide toelichting zullen krijgen over zowel de marine als de landmacht alsof dit precies de behoefte is. Immers, als ik het goed heb begrepen was de idee ontstaan dat men onmiddellijk in een bepaald project kon stappen. Dat project beantwoordt misschien niet helemaal aan onze behoefte maar we zullen op vrij korte termijn toch een schip hebben dat vergelijkbaar is met wat we nodig hebben. Wellicht kunt u toch iets zeggen over het feit hoe vergelijkbaar dit schip is met het oorspronkelijke plan. Misschien hebt u wel argumenten om die aankoop te verdedigen. Ik wil het niet negatief bekijken. Misschien vindt u goede argumenten in de prijs. Het kan zijn dat de Fransen een schip aan halve prijs kunnen leveren in vergelijking met andere landen. Dat hebt u uiteraard een goed argument want men moet toch steeds proberen zo voordelig mogelijk aan te kopen rekening houdend met de prijs-kwaliteit-verhouding. De vraag is dus hoe we bij de

Fransen zijn terechtgekomen.

Nu we toch aan het verschuiven zijn in het strategisch plan inzake de behoeftes van de marine, ik heb ook altijd begrepen dat wij een steunschip zouden verwerven in 2015. Wat gaat dat worden? Blijft dat een steunschip of wordt dat iets anders, bijvoorbeeld een fregat?

Het is toch allemaal heel vaag. Ik heb nooit de behoefte gehad de vraag naar specificaties te stellen, gelet op de termijn. Immers, in 2015 ben ik hier waarschijnlijk niet meer. Nu echter alles begin te versnellen zou ik toch graag iets meer toelichting krijgen.

02.02 **André Flahaut**, ministre: Monsieur le président, en ce qui concerne le navire de transport stratégique, je ne peux que répéter ce que j'ai déjà dit la semaine dernière à M. Vanhoutte.

Het onderzoek naar de beste oplossing inzake strategisch marinetransport ten behoeve van de krijgsmacht is nog steeds aan de gang. Het is te vroeg om hieromtrent enige formele uitspraak te doen.

Bij het andere logistieke steunschip wordt gedacht aan een commando voor mijnenbestrijding-operaties. Dit schip wordt ons immers door de NAVO gevraagd.

02.03 **Luc Sevenhans** (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, ik spreek mij niet uit over de aankoop van een schip. Dit schip mag er voor mij komen als men mij maar kan aantonen dat het inderdaad beantwoordt aan de behoeftes. Ik gun de marine de schepen die ze nodig heeft. Als u zegt dat zij een bepaald schip in NAVO-verband nodig hebben, dan is dat goed voor mij. Ik verwacht echter dat men dat eerst eens komt uitleggen in de commissie voor de Legeraankopen. Ik zal dat dan met genoeg goedkeuren. Zeggen dat het te vroeg is als het al aan de Ministerraad is voorgelegd en er reeds een prijs werd bepaald, wijst op een parallel circuit. Blijkbaar heeft men tijdig gas teruggenomen omdat men vreesde dat er nogal wat discussie zou zijn.

Ik heb toch begrepen dat er nog enige twijfel bestaat, vooral bij de landmacht. Immers, het schip overtreft ruimschoots de behoeften van de zeemacht. Het zou immers om een vrij groot schip gaan. Er moeten dan meer mensen bij de marine worden aangeworven, want anders zullen er problemen rijzen. Ik vermoed dus dat men een

beetje te hoog heeft gegrepen.

Wanneer zullen we een toelichting krijgen over wat er precies zal worden aangekocht? Als u deze vraag nog kunt beantwoorden, dan ben ik met uw antwoord voorlopig tevreden.

02.04 **Luc Sevenhans** (VLAAMS BLOK):
Mijnheer de voorzitter, misschien kan de minister ons meedelen wanneer wij enige informatie zullen ontvangen over het schip dat men nu precies wenst te kopen. Zal dat volgende week of over twee weken zijn?

02.05 **André Flahaut**, ministre: Quand le temps sera venu.

De **voorzitter**: U kunt daarop later nog terugkomen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.21 uur.

La réunion publique de commission est levée à 16.21 heures.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BEKNOPT VERSLAG

COMPTE RENDU ANALYTIQUE

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE

dinsdag

21-11-2000

14:30 uur

mardi

21-11-2000

14:30 heures

INHOUD

Samengevoegde interpellaties en mondelinge vragen van	1
- de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over 'de aanwerving van buitenlanders in het Belgisch leger' (nr. 525)	1
- de heer Pieter De Crem aan de minister van Landsverdediging over 'de denkoefening niet-Belgen aan te trekken om het tekort aan manschappen in het Belgisch leger op te vangen' (nr. 526)	1
- de heer Ferdy Willems aan de minister van Landsverdediging over 'de geplande aanwervingen van vreemdelingen in het leger' (nr. 535)	1
- de heer Stef Goris aan de minister van Landsverdediging over 'de rekrutering van vreemdelingen binnen de strijdkrachten' (nr. 2605)	1
- de heer Peter Vanhoutte aan de minister van Landsverdediging over 'de rekrutering en de verjonging van het personeel van de krijgsmacht' (nr. 2612)	1
<i>Sprekers: Luc Sevenhans, Pieter De Crem, Ferdy Willems, Stef Goris, Peter Vanhoutte, André Flahaut, minister van Landsverdediging, Dirk Van der Maelen, voorzitter van de SP-fractie</i>	

<i>Moties</i>	10
Mondelinge vraag van de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "de aankoop van een RORO-schip (Roll on/roll off) met autonome laad- en loscapaciteit" (nr. 2658)	11
<i>Sprekers: Luc Sevenhans, André Flahaut, minister van Landsverdediging</i>	

SOMMAIRE

Interpellations et questions orales jointes de	1
- M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur 'le recrutement de soldats étrangers au sein de l'armée belge' (n° 525)	1
- M. Pieter De Crem au ministre de la Défense sur 'une idée de recruter des non-Belges pour compenser le manque d'effectifs dans l'armée belge' (n° 526)	1
- M. Ferdy Willems au ministre de la Défense sur 'le projet de recruter des étrangers à l'armée' (n° 535)	1
- M. Stef Goris au ministre de la Défense sur 'le recrutement d'étrangers au sein des forces armées' (n° 2605)	1
- M. Peter Vanhoutte au ministre de la Défense sur 'le recrutement et le rajeunissement du personnel des forces armées' (n° 2612)	1
<i>Orateurs: Luc Sevenhans, Pieter De Crem, Ferdy Willems, Stef Goris, Peter Vanhoutte, André Flahaut, ministre de la Défense, Dirk Van der Maelen, président du groupe SP</i>	

<i>Motions</i>	10
Question orale de M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "l'achat d'un navire <RORO> (Roll on/roll off) doté d'une capacité de chargement et de déchargement" (n° 2658)	11
<i>Orateurs: Luc Sevenhans, André Flahaut, ministre de la Défense</i>	

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

van

DINSDAG 21 NOVEMBER 2000

14:30 uur

COMMISSION DE LA DEFENSE NATIONALE

du

MARDI 21 NOVEMBRE 2000

14:30 heures

De vergadering wordt geopend om 14.33 uur door de heer Jean-Pol Henry, voorzitter.

La séance est ouverte à 14.33 heures par M. Jean-Pol Henry, président.

01 **Samengevoegde interpellaties en mondelinge vragen van**

- de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over 'de aanwerving van buitenlanders in het Belgisch leger' (nr. 525)
- de heer Pieter De Crem aan de minister van Landsverdediging over 'de denkoefening niet-Belgen aan te trekken om het tekort aan manschappen in het Belgisch leger op te vangen' (nr. 526)
- de heer Ferdy Willems aan de minister van Landsverdediging over 'de geplande aanwervingen van vreemdelingen in het leger' (nr. 535)
- de heer Stef Goris aan de minister van Landsverdediging over 'de rekrutering van vreemdelingen binnen de strijdkrachten' (nr. 2605)
- de heer Peter Vanhoutte aan de minister van Landsverdediging over 'de rekrutering en de verjonging van het personeel van de krijgsmacht' (nr. 2612)

01.01 **Luc Sevenhans** (VLAAMS BLOK): De minister opperde onlangs de idee om het leger open te stellen voor buitenlanders. Dit staat haaks op de nationale opdracht van het leger. Met dit voorstel keert de minister terug naar de situatie van voor de 19de eeuw.

Het rekruteringsprobleem bij het leger is vooral een Vlaams probleem. De minister verklaarde dat hij de taalverdeelsleutel belachelijk vond en voor bepaalde categorieën wou afschaffen. Naar mijn mening situeert het probleem zich op het vlak van de verloning. De krijgsmacht zelf heeft dit in een

01 **Interpellations et questions orales jointes de**

- M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur 'le recrutement de soldats étrangers au sein de l'armée belge' (n° 525)
- M. Pieter De Crem au ministre de la Défense sur 'une idée de recruter des non-Belges pour compenser le manque d'effectifs dans l'armée belge' (n° 526)
- M. Ferdy Willems au ministre de la Défense sur 'le projet de recruter des étrangers à l'armée' (n° 535)
- M. Stef Goris au ministre de la Défense sur 'le recrutement d'étrangers au sein des forces armées' (n° 2605)
- M. Peter Vanhoutte au ministre de la Défense sur 'le recrutement et le rajeunissement du personnel des forces armées' (n° 2612)

01.01 **Luc Sevenhans** (VLAAMS BLOK): Il y a peu, le ministre a émis l'idée de permettre à des étrangers d'accéder à un emploi au sein de l'armée belge. Cette suggestion est tout à fait contraire à la vocation nationale de l'armée. Cette proposition du ministre constitue une régression, un retour à la situation antérieure au dix-neuvième siècle.

Le problème du recrutement à l'armée est essentiellement un problème flamand. Le ministre a jugé dérisoire la clé de répartition linguistique et a indiqué qu'il souhaitait la supprimer pour certaines catégories. A mon sens, le problème se situe sur le plan des rémunérations, ce que les forces armées

recent rapport bevestigd.

De minister begeeft zich met zijn voorstel op glad ijs. Het afwijken van de taalverdeelsleutel is een gevaarlijk precedent, ook al zou het zagezegd tijdelijk zijn.

Bij het leger verdient men gemiddeld 100.000 frank per jaar minder dan bij de eenheidspolitie voor gelijkaardige rangen.

Het verschil loopt zelfs op tot 30.000 frank netto per maand afhankelijk van de graad. Zolang de verloning niet beter is, zal de leger niet gemakkelijker rekruteren. De vraag om de begroting van Landsverdediging te verhogen met 8 miljard om aan die pecuniaire noden van het personeel tegemoet te komen, blijft nog onbeantwoord. De minister moet de coalitiepartners daarvoor warm maken.

Werd er overleg gepleegd over het voorstel om buitenlanders aan te werven in het leger?

01.02 Pieter De Crem (CVP): De minister deed onlangs het voorstel om niet-Belgen – zelfs van buiten Europa – toe te laten tot de krijgsmacht.

In februari jl. deed de CVP een aantal voorstellen naar aanleiding van het verslag Clingendael over de verdediging van het grondgebied. Voor ons moet dat gebeuren door landgenoten. De veiligheid van ons grondgebied lijkt niet echt bedreigd. Zelfs na het neerstorten van een Russische MIG in ons land, meer dan tien jaar geleden, lijkt er weinig gevaar te bestaan voor de integriteit van ons land.

Ik heb wel vragen rond het op de helling zetten van de 60-40 verhouding bij ons leger, zoals de minister dat voorstelt. Gaat de minister met zijn voorstel misschien aparte brigades van buitenlandse soldaten opstellen naar analogie met de Britse Gurkha's?

We nemen een principiële stelling in. De taalverhouding is voor ons heilig. Het is een weerspiegeling van de bevolking. Eraan tornen kan tot ernstige gevolgen leiden.

De maatschappelijke en sociale verhoudingen binnen het leger zijn al scheefgetrokken, want bij de generaals is er een 50-50-verhouding. Bij de landmacht zijn de drie stafchefs Franstalig. We zijn van mening dat er een Vlaming aan het hoofd van de landmacht moet komen. Dat zou positieve effecten ressorteren.

Er is nood aan een moderne rekrutering voor het

elles-mêmes ont confirmé dans un rapport récent.

En formulant cette proposition, le ministre s'aventure en terrain glissant. Déroger à la clé de répartition linguistique, fût-ce temporairement, constituerait un précédent dangereux.

Le personnel de rangs similaires gagne à l'armée en moyenne cent mille francs de moins par an qu'au sein de la police unifiée.

La différence peut même se monter à 30 000 francs nets par mois, selon le grade. Tant que les rémunérations n'y seront pas plus élevées, l'armée éprouvera les mêmes difficultés à recruter. La demande visant à augmenter de 8 milliards le budget de la Défense nationale pour répondre aux besoins pécuniaires du personnel reste sans réponse. Le ministre doit encore convaincre ses partenaires de la coalition. Une concertation a-t-elle eu lieu au sujet de la proposition de recruter des étrangers à l'armée ?

01.02 Pieter De Crem (CVP): Le ministre a récemment proposé d'admettre des soldats étrangers, et même des ressortissants de pays non-européens, à l'armée belge.

En février dernier, le CVP a formulé plusieurs propositions dans la foulée du rapport dit Clingendael sur la défense du territoire national. A notre estime, cette défense doit impérativement être assurée par des compatriotes. Cela dit, l'intégrité de notre territoire ne paraît pas vraiment menacée. Même la chute d'un MIG russe en Belgique, il y a plus de dix ans, ne semble pas avoir menacé l'intégrité du pays.

En revanche, la remise en cause du rapport 60-40 au sein de l'armée, telle que la propose le ministre, soulève plusieurs questions. La proposition du ministre implique-t-elle peut-être la mise en place de brigades constituées de soldats étrangers, à l'instar des Gurkha britanniques ?

Nous adoptons une position de principe. Pour nous, les rapports linguistiques sont sacrés. Ils sont en effet le reflet de la population. Y toucher peut entraîner des conséquences graves..

Les rapports sociaux au sein de l'armée sont déjà déséquilibrés car, parmi les généraux, il y a 50% de néerlandophones et 50% de francophones. Les trois chefs d'Etat-major de la force terrestre sont francophones. Nous estimons qu'il convient de nommer un néerlandophone à la tête de la force terrestre. Les conséquences en seraient positives.

Un mode de recrutement moderne s'impose à

leger. De minister brengt trouwens door zijn herhaaldelijke verklaringen in het buitenland nog meer schade toe aan de situatie. De minister beschouwt het leger als het enige bindmiddel van België. In dat kader is het weinig opportuun om de 60-40-verhouding af te schaffen. Deze taalverhouding zorgt immers voor een grote soepelheid van de instelling.

Het aandeel van de vrijwilligers in het leger is gedaald tot 47 procent. Slechts 37 procent daarvan zou Vlaming zijn. Toch blijft er een tekort aan Franstaligen in de gevechtseenheden. Er zijn dus alleen te veel soldaten in de niet-gevechtseenheden, maar dat staat niet in de Franstalige pers. Binnen de krijgsmacht neemt de taalstrijd toe. De drie stafchefs zijn Franstalig. De 15de Wing verhuist bovendien van Melsbroek naar Wallonië, wat de taalstrijd nog aanwakkert. Er werden dertig kazernes gesloten. Vlaanderen verloor daarbij 8.300 functies; veel meer dan Wallonië.

Er is een grote regionale disproportie. Voor Vlaanderen ligt de belangrijkste kazerne ver weg in Limburg. De kadettenschool van Lier werd overgebracht naar Laken. Het aantal Vlaamse rekruten daalde ook daardoor spectaculair.

Om de 60-40-verhouding te respecteren moet de minister de zogenaamde vrijwilligers vervangen en in burgerdiensten onderbrengen, de stafchef van de landmacht moet een Vlaming zijn, de eenheden van de landmacht moeten regionaal gespreid worden, waarbij ook Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Antwerpen kazernes krijgen, de verloning moet verbeteren. De aanwervingsprocedure moet onmiddellijk leiden tot selectie en aanwerving.

01.03 Ferdy Willems (VU&ID): Er zijn twee argumenten die in deze problematiek moeten worden gehoord: de verdediging van de Grondwet en van de taalwet. In Vlaanderen heerst een andere mentaliteit en gaat men minder snel in staatsdienst dan in Wallonië.

Het voorstel van de minister zou ervoor zorgen dat extreem-rechts wordt bestreden. Het werven van vreemdelingen voor jobs die Belgen niet willen doen is echter zuiver racisme. Hoe verklaart de minister zijn stelling?

Het Belgisch leger werkt met verouderd materiaal. De wervingsprocedure duurt veel te lang en de verloning is ondermaats. De heer De Crem haalde het probleem reeds aan: in Vlaanderen verliezen we

l'armée. Le ministre a d'ailleurs aggravé la situation par les nombreuses déclarations qu'il a faites à l'étranger. Il considère l'armée comme le seul instrument permettant de préserver l'unité de notre pays. Dans ce contexte, il semble inopportun de revenir sur le rapport linguistique 60-40, qui permet en effet à cette institution de fonctionner très sagement.

La proportion de volontaires n'est plus que de 47%. Il n'y aurait plus parmi eux que 37% de Flamands. Il y a néanmoins une pénurie de francophones dans les unités de combat. Il n'y aurait donc un excédent de soldats que dans les unités non combattantes, mais cet aspect là du problème n'est pas évoqué par la presse francophone. Les querelles linguistiques s'intensifient au sein de l'armée. Les trois chefs d'Etat-major sont francophones et le 15ème Wing quitte Melsbroek pour s'installer en Wallonie. 30 casernes ont été fermées. Cela représente pour la Flandre une perte de 8300 fonctions, soit beaucoup plus qu'en Wallonie.

Il y a également de grandes disparités régionales. La caserne flamande la plus importante se trouve au Limbourg. L'école des cadets de Lierre a été transférée à Laeken. Cela explique en partie la baisse spectaculaire du nombre de recrues flamandes.

Pour pouvoir respecter le rapport 60-40, le ministre doit remplacer les volontaires et affecter ceux-ci dans les services civils. Le chef d'Etat-major de la Force terrestre doit être un Flamand. Les unités de la Force terrestre doivent être réparties de manière telle que la Flandre orientale, la Flandre occidentale et Anvers disposent de casernes. La rémunération doit être améliorée. La procédure de recrutement doit déboucher immédiatement sur une sélection et sur des recrutements.

01.03 Ferdy Willems (VU&ID): Deux arguments doivent être pris en considération dans ce dossier : le respect de la Constitution d'une part, celui de la législation linguistique de l'autre. Les Flamands ont une mentalité différente et n'optent pas aussi aisément que les Wallons pour une carrière dans le service public.

La proposition du ministre serait censée contribuer à la lutte contre l'extrême droite. Or, le recrutement d'étrangers dans des emplois que les Belges ne souhaitent pas occuper relève du racisme pur et simple. Comment le ministre explique-t-il sa thèse ?

L'armée belge utilise du matériel obsolète. La procédure de recrutement est beaucoup trop longue et la solde dérisoire. M. De Crem a déjà dénoncé le problème : la Flandre va perdre 8.300 emplois,

8300 jobs tegenover 300 in Wallonië. Dit zijn onaanvaardbare wanverhoudingen!

Het voorbeeld van de overheveling van de cadettenschool van Lier naar Laken is tekenend. De meeste gevechtseenheden zijn tweetalig, wat in strijd is met de taalwet. Wij weten trouwens wat die zogenaamde tweetaligheid betekent. De drie stafchefs zijn Franstalig. Dat is toch niet ernstig en zeker geen toeval.

Het leger is onderbetaald en Vlaamsonvriendelijk. Op die manier kan men in Vlaanderen niet aan werving doen. Wij eisen dat een Vlaming aan het hoofd komt van de landmacht. Wij zitten in een archaïsche situatie die dringend moet worden verholpen. De minister zal hier moeten bewijzen dat het leger nog een plaats heeft in dit federale land.

De **voorzitter**: Ik begroet, op de publiektribune, een delegatie van de Burundese Assemblée, die onze werkzaamheden volgt.

01.04 Stef Goris (VLD): Ik wil de VLD-standpunten toelichten, doch het is niet duidelijk wat de minister precies bedoelde met de rekrutering van buitenlanders, gezien het grondwettelijk beletsel. De landsverdediging is in de eerste plaats een taak voor de inwoners zelf van het land. Voor de migranten is de verwerving van de nationaliteit overigens vrij gemakkelijk, waardoor zij kunnen instromen in het Belgisch leger. Ik beschouw de voorstellen van de minister als creatieve pogingen om oplossingen te bedenken.

De taalverhoudingen kunnen niet gewijzigd worden. De facto is de 60-40-verhouding al lang geschonden. Er zouden Franstaligen moeten worden afgedankt om de huidige 55/45-verhouding te corrigeren, wat evenwel ondenkbaar is. Betere rekrutering is inderdaad nodig. We zitten echter met een christen-democratische erfenis inzake regionale en andere disproporties, veroorzaakt door het plan-Charlier en de ministers Delcroix en Poncelet.

De legerdienst werd 8 jaar geleden afgeschaft, maar er werden geen begeleidende maatregelen getroffen. Het probleem van rekrutering kan alleen niet worden opgelost door een Nederlandstalige aan het hoofd van de landmacht te plaatsen. Betreffende de locatie wil ik de vraag stellen of alle Vlaamse partijen akkoord gaan om te investeren in bijvoorbeeld een Zuid-West-Vlaamse kazerne. We

contre 300 en Wallonie. Ce déséquilibre est intolérable!

L'exemple du transfert de l'école des cadets de Lierre à Laeken est éloquent. La plupart des unités de combat sont bilingues, ce qui est contraire à la législation linguistique. Au demeurant, nous savons ce que vaut ce bilinguisme... Les trois chefs d'état-major sont francophones. Ce n'est ni sérieux, ni fortuit !

Les militaires sont sous-payés et l'armée est hostile aux Flamands. Voilà pourquoi aucun recrutement n'est possible en Flandre. Nous exigeons qu'un Flamand soit placé à la tête de l'armée de terre. Nous nous trouvons dans une situation anarchique, à laquelle il convient de remédier d'urgence. Le ministre devra démontrer que l'armée a encore sa place dans la Belgique fédérale.

Le **président**: Je salue la présence à la tribune d'une délégation de l'Assemblée du Burundi, qui suit nos travaux.

01.04 Stef Goris (VLD): Avant de préciser le point de vue de mon parti en cette matière, je tiens d'abord - compte tenu de notre régime constitutionnel - à exprimer ma perplexité à propos des intentions exactes du ministre lorsqu'il évoque la possibilité de recruter des militaires étrangers. La défense nationale ressortit prioritairement aux citoyens d'un pays. Quant aux immigrants, l'assouplissement de la procédure d'acquisition de la nationalité belge leur permet d'entrer assez facilement dans l'armée belge. A mes yeux, les propositions formulées par le ministre doivent être considérées comme la manifestation d'un esprit créatif à la recherche de solutions.

Si la clé de répartition linguistique attribuant 60 pour cent des postes aux néerlandophones et 40 pour cent aux francophones est, en principe, intangible, elle est violée dans les faits depuis longtemps. Une correction éventuelle de l'actuelle clé de répartition 55-45 requerrait le licenciement de francophones, ce qui serait impensable. Les recrutements doivent, en effet, être améliorés. Nous héritons cependant d'un passé démocrate-chrétien légué par le général Charlier et les ministres Delcroix et Poncelet.

La suppression du service militaire, il y a huit ans, n'a pas été assortie de mesures d'accompagnement. Les problèmes liés au recrutement ne pourront être résolus que lorsqu'un néerlandophone aura été placé à la tête de la force terrestre. En ce qui concerne le choix du site, je suis curieux de savoir si l'ensemble des partis néerlandophones sont d'accord d'investir, par

mogen ons niet beperken tot het aanhalen van de problemen, maar we moeten ook oplossingen naar voren brengen.

Er is een budget van 800 miljoen om statuutsverbeteringen door te voeren. Dit is onvoldoende. De minister heeft verder een budget van 1,4 miljard frank ter beschikking gekregen. Hoe zal dit worden aangewend? Hoe zal de minister de aanwervingsprocedure verkorten? Overweegt de minister samenwerking met private rekruteringskantoren?

01.05 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): De ideeën van de minister zijn wel origineel, maar niet nieuw. Ook in Nederland werd de piste van de vreemdelingen al gelanceerd. We moeten de problemen op Europees vlak bekijken. Vele EU-landen, maar ook Rusland, kampen met zo'n problemen. De studieresultaten wijzen op grote discrepanties in de verloning. We moeten binnen de bestaande budgetten naar oplossingen zoeken. Het is onmogelijk méér te besteden aan defensie.

Veel meer dan de verloning is de mentaliteit van de jongeren hier doorslaggevend. Men is immers niet meer overtuigd van het nut van het leger in de huidige internationale context. Misschien zal er op termijn moeten afgeslankt worden. Dat is een element dat ik in de discussie mis.

01.06 Minister André Flahaut : De problematiek inzake het te beperkte aantal arbeidskrachten betreft niet alleen België. Nederland heeft er ook mee te maken.

In België moeten inspanningen worden geleverd om het leger toegankelijk te maken voor kinderen van niet-Belgen, die hier verblijven en onderwijs volgen. Er wordt momenteel onderzocht welke wetgevende initiatieven daartoe moeten worden genomen.

Betreffende de rekrutering wordt momenteel een aantal voorstellen uitgewerkt die voor het einde van dit jaar klaar moeten zijn. Betreffende de taalverhoudingen heb ik tabellen met cijfermateriaal, die aan de leden zullen worden overhandigd.

Ik heb net een vergadering op EU-niveau bijgewoond waarop gesproken werd over de

exemple, dans une caserne établie en Flandre occidentale méridionale. Nous ne pouvons nous contenter d'établir le catalogue des problèmes ; nous devons également trouver des solutions.

Le budget de 800 millions de francs, prévu pour l'amélioration du statut du personnel de l'armée, est insuffisant. Comment le budget d'1,4 milliards de francs mis par ailleurs à la disposition du ministre sera-t-il affecté ?

Comment le ministre accélérera-t-il la procédure de recrutement ? Envisage-t-il une coopération avec des agences de recrutement privées ?

01.05 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Les idées du ministre sont originales, mais pas nouvelles. Aux Pays-Bas aussi, il a déjà été suggéré de recruter des étrangers dans l'armée. Nous devons examiner ces problèmes à l'échelon européen. De nombreux Etats membres de l'UE, mais aussi la Russie, ont dû faire face à ce problème. Les études consacrées à cette question font apparaître des écarts de rémunérations importants. Il faut que nous trouvions des solutions, sans dépasser l'enveloppe budgétaire existante. Il nous est impossible d'allouer plus de moyens à la Défense.

Dans ce domaine, la mentalité des jeunes revêt beaucoup plus d'importance que l'aspect pécuniaire. En effet, la jeunesse n'est plus convaincue de l'utilité de l'armée dans le contexte international actuel. Il faudra peut-être procéder, à terme, à des dégraissages. Or, c'est un élément qui n'est pas abordé dans le débat actuel et je le déplore.

01.06 André Flahaut , ministre: La problématique du rétrécissement du marché du travail n'est pas uniquement belge. Les Pays-Bas, eux aussi, sont concernés.

La Belgique doit accomplir des efforts afin que les enfants de ressortissants étrangers qui séjournent dans notre pays et qui sont scolarisés puissent accéder à des fonctions dans l'armée. On examine actuellement les initiatives législatives nécessaires pour concrétiser ce projet.

En matière de recrutement, des propositions sont en préparation et devront être prêtes d'ici à la fin de cette année. Je dispose de tableaux où figurent des données chiffrées concernant les rapports linguistiques. Je les transmettrai aux membres.

Je reviens d'une réunion à l'Union européenne où l'on a parlé de la constitution d'une défense

oprichting van een Europese defensie met de Vijftien plus vijftien kandidaat-lidstaten, en ik moet toegeven dat dit interne Belgische debat toch niet van dezelfde orde is als het debat van vanochtend. Over enkele maanden of jaren zullen wij met een andere situatie te maken krijgen. Nu er een Europese defensie gestalte krijgt, vind ik het niet normaal dat een jonge Fransman, Duitser of Italiaan niet in het Belgische leger kan dienen.

Ik verkies het strijden in de voorhoede boven het leveren van achterhoedegevechten. Er zijn in ons land jongeren die dienst willen nemen in het leger, maar zij bezitten de Belgische nationaliteit niet. Het is aan ons om de maatschappij op het juiste spoor te zetten!

Het gaat hier om ideeën die ooit moeten uitmonden in voorstellen tot wijziging van de Grondwet, in wetsvoorstellen en in ontwerp-uitvoeringsbesluiten. Ik blijf alle elementen verzamelen die ertoe bijdragen de discussie vooruit te helpen.

Inzake het taalevenwicht weet u dat ik geen communautaire scherpslijper ben. Sinds ik minister ben, doe ik inspanningen om evenwichtige oplossingen aan te reiken. Hetzelfde geldt voor de vestigingsplaats van de militairen maar, zoals de heer Goris heeft gezegd, kan men zich afvragen of men bereid zal zijn kazernes te bouwen, terwijl het leger van 100.000 tot 40.000 manschappen werd afgeslankt?

Als men tevens vraagt middelen vrij te maken om de lonen van de militairen op te trekken, verkies is uiteraard die mogelijkheid boven het bouwen van nieuwe kazernes. Er moeten prioriteiten worden gesteld.

Een en ander rechtvaardigt ook de hergroepering te Zutendaal. Het leger telt momenteel 54,7% Nederlandstaligen en 45,2% Franstaligen. De verhoudingen verschillen van de graad van luitenant-generaal tot de graad van soldaat en ik stel vast dat er bij de korporaals een verschil is in het voordeel van de Franstaligen.

Een groep jongeren kan plaatsnemen in twee autobussen, een autobus met 40 plaatsen die stampvol zit en een andere autobus met 60 plaatsen die niet vol zit. Waarom die jongeren beletten plaats te nemen in de autobus waar nog plaatsen beschikbaar zijn? Nog niet zo heel lang geleden waren die praktijken in Zuid-Afrika schering en inslag...

européenne à quinze plus quinze pays et j'avoue que le débat belgo-belge d'aujourd'hui me semble être d'une dimension bien inférieure à celle du débat auquel j'ai assisté ce matin.

Dans quelques mois ou quelques années, nous serons confrontés à d'autres situations. Je trouve anormal qu'un jeune français, italien ou allemand ne puisse pas s'engager dans les forces armées belges au moment où l'on constitue une défense européenne.

Je préfère les combats progressistes aux combats d'arrière-garde. Il y a chez nous des jeunes désireux de s'engager, mais qui n'ont pas la nationalité belge. A nous de faire avancer la société dans le bon sens !

Il s'agit ici d'idées. Tout cela devra être transformé un jour en propositions de modification de la Constitution, en propositions de loi et en projets d'arrêtés royaux d'application. Je continue à recueillir les éléments destinés à faire avancer le débat.

En ce qui concerne les équilibres linguistiques, je ne suis pas un obsédé communautaire, vous le savez. Depuis que je suis ministre, je fais des efforts pour proposer des solutions équilibrées. Il en sera de même en ce qui concerne les localisations mais, comme l'a fait remarquer M. Goris, est-on prêt à construire des casernes, alors qu'on est passé d'une armée de 100.000 hommes à 40.000 ?

Si, en plus, on me demande de trouver des moyens pour augmenter les salaires des militaires, je préfère évidemment cette option plutôt que celle de faire construire de nouvelles casernes. Il y a des priorités.

C'est ce qui motive aussi le regroupement à Zutendaal. Il y a actuellement à l'armée 54,7% de néerlandophones et 45,2% de francophones. La proportion varie du lieutenant-général au soldat et je constate que, chez les caporaux, il y a une différence en faveur des francophones.

Une bande de jeunes peut entrer dans deux autobus, un autobus de 40 places rempli de monde et un autre de 60 places qui n'est pas rempli. Pourquoi empêcher ces jeunes d'entrer dans l'autobus où il y a des places disponibles ? On a fait cela en Afrique du Sud il n'y a pas si longtemps...

Wat de vreemdelingen betreft, laat ik ook hen liever de keuze. Er zullen voorstellen met betrekking tot de indienstnemingen worden geformuleerd. Op 29 november zal ik een overzicht geven van de vooruitgang die de ingestelde werkgroepen hebben geboekt. Om 8 miljard vrij te maken moet het leger met 8.000 eenheden worden afgeslankt. Wij moeten de verbintenissen nakomen die wij op Europees vlak hebben aangegaan.

01.07 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): De minister volhardt in de boosheid. Hij spreekt over de gevolgen in plaats van de verloning. Zolang de verloning ondermaats blijft, zal het rekruteringsprobleem blijven. Een betere verloning vereist een groter budget. Men kan geen 8 miljard vinden voor de verloningen binnen een begroting van 102 miljard. Het verbeteren van het financieel statuut van de militairen is prioritair. Al de rest is daaraan ondergeschikt; ik wil er zelfs niet op terugkomen in deze repliek.

01.08 Pieter De Crem (CVP): De minister stelt het probleem van de taalverhouding veel te simplistisch voor. Hij gaat uit van een mentaliteitswijziging die volgens ons onrealistisch is. Hij heeft voor zijn idee misschien wel steun bij de meerderheid, maar daarbuiten zal hij daarop niet moeten rekenen. Er is door de Vlamingen hard gestreden voor de taalverhoudingen en zij zullen die niet willen opgeven. Daarover een debat voeren is zelfs onbespreekbaar.

01.09 Minister André Flahaut : Blijf maar bij uw standpunt! Voor u en uw partij is dit al jaren "onbespreekbaar". Als jullie niet willen vooruitgaan, dan zullen wij met anderen vooruitgaan.

01.10 Pieter De Crem (CVP): Er is binnen deze coalitie duidelijk geen consensus over Landsverdediging. De socialisten en de groenen zijn tegen elke verhoging van het budget voor defensie, en tegen tal van onuitgesproken of uitgesproken toekomstdromen van de minister. Er komt bij gebrek van consensus geen legerhervorming. De taalverhoudingen kunnen alleszins niet gewijzigd worden. Daarvoor is er in Vlaanderen geen meerderheid. De heer Goris verklaart nu echter dat de taalverhoudingen moeten springen. Dat is onaanvaardbaar voor de Vlamingen. Ik stel voor dat de minister zich concentreert op onze internationale verplichtingen. Wij zijn op dat punt de slechtste leerling van de klas.

01.11 Ferdy Willems (VU&ID): Een debat over de wijziging van de Grondwet en van de taalwet is inderdaad niet mogelijk. Ik denk trouwens dat ook

Quant aux étrangers, je préfère qu'ils aient le choix, eux aussi. Quant aux recrutements, des propositions seront formulées. Le 29 novembre, je présenterai l'état d'avancement des réflexions des groupes de travail mis en place en cette matière. S'il faut trouver 8 milliards, il faudra diminuer les effectifs de 8.000 hommes ! Nous avons pris des engagements au niveau européen et nous devons les tenir.

01.07 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Le ministre persiste dans l'erreur. Il parle des conséquences plutôt que des rémunérations. Tant que celles-ci seront médiocres, le problème de recrutement actuel subsistera. Or, pour mieux rémunérer nos militaires, il faut augmenter le budget de la Défense. Il est en effet impossible de puiser huit milliards à cet effet dans un budget de 102 milliards. L'amélioration du statut financier des militaires constitue une priorité. Tout le reste y est subordonné. Je ne souhaite même pas y revenir dans le cadre de cette réplique.

01.08 Pieter De Crem (CVP): Le ministre brosse un tableau beaucoup trop simpliste des rapports linguistiques entre militaires néerlandophones et francophones. Il se fonde sur un changement de mentalité qui, selon nous, manque de réalisme. Il sera peut-être soutenu au sein de la majorité mais, en dehors de celle-ci, sa proposition ne recevra aucun soutien. Les Flamands ont conquis de haute lutte l'établissement de rapports linguistiques et ils n'y renonceront pas. Ils n'accepteraient même pas d'en débattre.

01.09 André Flahaut , ministre: Restez donc là où vous êtes ! Cela fait des années que vous et votre parti dites « onbespreekbaar ». Si vous ne voulez pas avancer, nous avancerons avec d'autres.

01.10 Pieter De Crem (CVP): Il est clair qu'il n'y a pas de consensus à propos de la défense nationale au sein de cette coalition. Les socialistes et les Verts s'opposent à toute augmentation du budget de la Défense et torpilleront tout projet d'avenir du ministre. Faute de consensus, l'armée ne sera pas réformée. Une chose est sûre : les rapports linguistiques au sein de l'armée ne seront pas modifiés. On ne trouvera pas de majorité à cet effet en Flandre. Or, voilà que M. Goris déclare qu'il faut déverrouiller les rapports linguistiques. Les Flamands ne l'accepteront jamais. Je propose dès lors au ministre de se concentrer sur nos engagements internationaux. Nous sommes les derniers de la classe dans ce domaine.

01.11 Ferdy Willems (VU&ID): Un débat sur une révision de la Constitution ou sur une modification des lois linguistiques n'est effectivement pas à

SP en VLD deze overtuiging zullen delen.

l'ordre du jour. Je crois d'ailleurs que le SP et le VLD seront d'accord sur ce point.

Een oproep tot vreemdelingen die de Belgische nationaliteit hebben verworven, is voor ons zeker aanvaardbaar. Het is trouwens helemaal niet meer zo moeilijk om de Belgische nationaliteit te verwerven.

Nous ne sommes pas opposés à l'entrée à l'armée d'étrangers ayant acquis la nationalité belge. Il n'est d'ailleurs plus du tout difficile d'acquérir la nationalité belge.

Europa mag geen Europa van de staten zijn, maar een Europa van de volkeren. Dit is verkeerd taalgebruik vanwege de minister.

L'Europe ne doit pas être une Europe des Etats mais une Europe des peuples. Le ministre n'a pas utilisé les bons termes à ce propos.

In Vlaanderen werden dertig kazernes gesloten en nu durft men het voor te stellen alsof wij de kosten voor de inrichting van een nieuwe kazerne in Vlaanderen niet willen dragen.

Alors que trente casernes ont été fermées en Flandre, on nous reproche de ne pas vouloir assumer le coût de l'aménagement d'une nouvelle caserne en Flandre. C'est le monde à l'envers.

Ik neem aanstoot aan het feit dat de minister inzake de taalverhoudingen allusies maakt op de vroegere Zuid-Afrikaanse situatie. Ik roep de minister op om aan de 60-40-verhouding niet te tornen.

Wij kijken uit naar de voorstellen van de minister betreffende de verloning. Binnen de EU moet men naar specialisatie gaan. Sommige functies kunnen worden afgestoten. Misschien ligt daar precies de oplossing voor een betere verloning.

Je n'accepte pas que le ministre fasse allusion, en ce qui concerne les rapports linguistiques, à l'ancienne situation en Afrique du Sud. Je lui demande de ne pas remettre en cause le rapport 60/40. Nous attendons les propositions du ministre à propos des rémunérations. Nous devons tendre vers une spécialisation au sein de l'Union Européenne. Certaines fonctions peuvent également être abandonnées. Ceci permettrait peut-être précisément d'améliorer les rémunérations.

01.12 Stef Goris (VLD): Ik ben voor de Europese integratie van de krijgsmachten maar binnen één compagnie kan men slechts één taal spreken. De veiligheid van de soldaten en de eenheid van commandostructuur vereisen dat. De huidige taalverhoudingen zijn scheefgetrokken, doch het zijn juist de christen-democraten die toegelaten hebben dat die scheeftrekkingen er kwamen. Voor de VLD mag er niet geraakt worden aan de taalverhoudingen en de -wetgeving. Via de taalverhoudingen bestaat er nu een onaanvaardbare extra transfer naar het andere landsdeel. Dat moet gecorrigeerd worden. Een betere verloning moet binnen het budget worden gerealiseerd.

01.12 Stef Goris (VLD): Je suis favorable à l'intégration des forces armées mais chaque compagnie devrait être unilingue. Il y va de la sécurité des soldats et de l'unicité de la structure de commandement. Les rapports linguistiques actuels sont faussés mais les chrétiens démocrates sont responsables de cette situation. Le VLD s'oppose à toute modification des rapports et de la législation linguistiques. Néanmoins, les rapports linguistiques sont actuellement à l'origine d'un inadmissible transfert vers l'autre région du pays. Cette situation doit être corrigée. L'amélioration des rémunérations doit se faire dans le cadre du budget.

In het strategisch plan zitten de hefboomen voor het rekruteringsplan vervat. Het budget wordt ten eerste geïndexeerd. Ten tweede wordt er voorzien in een bijkomend budget van 1,4 miljard per jaar gedurende vier jaar.

Le plan stratégique comporte les leviers permettant de réaliser le plan de recrutement. Tout d'abord, le budget est indexé. Ensuite, un crédit supplémentaire de 1,4 milliard de francs est prévu pendant quatre ans.

Het is van groot belang dat het organogram zo snel mogelijk wordt opgesteld.

De basis voor de oplossing is er en de minister moet enkel nog de nodige KB's opstellen. Ik kan de heer De Crem geruststellen: er is binnen de regering zeker en vast een consensus!

L'organigramme doit être établi le plus rapidement possible.

Tous les éléments requis pour régler le problème sont réunis. Il ne reste plus au ministre qu'à prendre les arrêtés royaux nécessaires. Je puis rassurer M. De Crem : il existe très clairement un consensus au

sein du gouvernement.

De **voorzitter**: Vergeet ook de transfers van de sociale uitkeringen in de jaren '60 niet, van Wallonië naar Vlaanderen!

01.13 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Voor ons is niets onbespreekbaar. Het debat is prioritair, onafgezien van de uitslag of de resultaten ervan. Men kan niet twijfelen aan onze loyaliteit. Wij keurden het strategisch defensieplan goed en zullen het helpen realiseren. Wat de GSF betreft, heeft Nederland ook afgehaakt vanwege de te hoge kostprijs.

01.14 Dirk Van der Maelen (SP): We gaan de achterstand op het vlak van Defensie zo snel mogelijk inhalen. Het plan tot hervorming van het leger kan voor alle andere Europese landen als voorbeeld dienen. België heeft de hervorming van het leger trouwens volledig afgestemd op het Europees kader. De hervorming is mogelijk binnen het huidige budget. Nergens in Europa wordt trouwens voorzien in een verhoging van het defensiebudget.

We steunen het initiatief van de minister om te onderzoeken of migranten van de 2de en de 3de generatie tot het leger kunnen worden toegelaten. Dit is een evolutie die in de naburige landen reeds geruime tijd aan de gang is.

Zaterdag jongstleden organiseerden wij met de SP een studiedag over de toekomst van het leger. Nederlandse deelnemers deden interessante voorstellen. De maatschappelijke herwaardering van de militair blijkt prioritair. Dat moeten wij samen realiseren. Nederland experimenteert met een project "vrede en veiligheid" in het technisch en beroepsonderwijs om jongeren te interesseren voor politie, veiligheid, bewakingsdiensten én voor het leger. Ten slotte meent de SP dat de 60/40-verhouding zo snel mogelijk moet worden hersteld.

01.15 Pieter De Crem (CVP): De migranten van de 2de en 3de generatie hebben de Belgische nationaliteit verworven en zijn reeds in het leger actief. Zij hebben het voorstel van de minister om buitenlanders aan te werven ervaren als een kaakslag.

Ik raad de heer Vandermaelen aan de minister van Defensie in Nederland uit te nodigen op een colloquium. Hij zal dan hoogstwaarschijnlijk zijn mening over dit onderwerp moeten herzien.

Le **président**: N'oubliez pas le transfert des allocations sociales de la Wallonie vers la Flandre dans les années soixante!

01.13 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Nous sommes disposés à discuter de tout. Le débat est prioritaire, quels que soient les résultats. Que personne ne doute de notre loyauté ! Nous avons approuvé le plan stratégique de défense, et nous contribuerons à sa réalisation. Pour ce qui est du JSF, les Pays-Bas y ont également renoncé en raison du coût trop élevé de ce projet.

01.14 Dirk Van der Maelen (SP): Nous allons résorber le plus rapidement possible le retard accumulé en matière de défense. Le plan de réforme de l'armée peut servir d'exemple à tous les autres pays européens. La Belgique a d'ailleurs inscrit la réforme de ses forces armées dans un cadre européen. Le budget actuel permet d'opérer la réforme. Aucun pays européen n'envisage d'ailleurs un relèvement de son budget de la défense.

Nous soutenons l'initiative du ministre qui souhaite examiner la possibilité d'admettre les immigrés des deuxième et troisième générations à l'armée. Il s'agit d'une évolution qui se dessine depuis quelque temps déjà dans les pays voisins.

Samedi dernier, mon parti a consacré une journée d'études à l'avenir de l'armée. Des participants néerlandais ont formulé des propositions intéressantes. La revalorisation sociale des militaires est une priorité. Nous devons en être collectivement conscients. Les Pays-Bas ont lancé un projet pilote baptisé « paix et sécurité » dans l'enseignement technique et professionnel, afin d'amener les jeunes à s'intéresser à la police, à la sécurité, aux services de gardiennage et à l'armée. Enfin, le SP estime que le rapport 60/40 doit être rétabli au plus tôt.

01.15 Pieter De Crem (CVP): Les immigrés des deuxième et troisième générations ont acquis la nationalité belge et certains occupent déjà un emploi au sein de l'armée. Ils ont ressenti comme vexatoire la proposition ministérielle visant à recruter des étrangers.

Je conseille à M. Vandermaelen de convier à un colloque le ministre de la Défense néerlandais. Cette rencontre le contraindra très vraisemblablement à changer son fusil d'épaule sur ce sujet.

01.16 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): De voorzitter heeft het reglement steeds zeer soepel gehanteerd. Dat siert hem. Ik wil er alleen op wijzen dat het van waar racisme getuigt vreemdelingen in het leger te droppen “omdat het toch zo slecht betaald wordt”.

Moties

De voorzitter: Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Luc Sevenhans. Ze luidt als volgt:

“De Kamer,

gehoord de interpellaties nrs 525, 526, 535.

vraagt de regering zich duidelijk uit te spreken voor het behoud van de taalpariteit binnen het leger;

vraagt de regering de nodige financiële middelen vrij te maken om vanaf 2001 over te gaan tot loonsverhoging van de militairen, vergelijkbaar met de politiediensten”.

Een tweede motie van aanbeveling werd ingediend door de heren Pieter De Crem en Ferdy Willems. Ze luidt als volgt:

“De Kamer,

gehoord de interpellaties nrs 525, 526 en 535

gehoord het antwoord van de minister,

beveelt de regering aan:
een Vlaming aan het hoofd te plaatsen van de Landmacht;
de denkpiste over het aantrekken van niet-Belgen voor het Belgisch leger te verlaten;
de taalverhoudingen binnen het leger ongemoeid te laten en waar nodig te herstellen volgens de wettelijk voorziene normen;
snel werk te maken van een hervaardering van het leger door een betere verloning en een efficiënte recrutering uit te bouwen;
snel werk te maken van de herlokatie van de Belgische kazernes”.

Een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Josée Lejeune en de heren José Canon en Stef Goris.

Over de moties zal later worden gestemd.

De bespreking is gesloten.

01.16 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Le président a toujours appliqué le Règlement avec beaucoup de souplesse. Cela l'honore. Je voudrais seulement souligner que faire entrer brusquement des étrangers dans l'armée « parce qu'on y est mal payé » témoigne véritablement de racisme.

Motions

Le **président**: Une motion de recommandation a été déposée par M. Luc Sevenhans. Elle est libellée comme suit :

« La Chambre,

ayant entendu les interpellations n°s 525, 526 et 535,

demande au gouvernement de prendre clairement position à propos du maintien de la parité linguistique à l'armée ;

demande au gouvernement de dégager dès 2001 les moyens financiers nécessaires pour procéder à une augmentation des traitements des militaires, comparable à celle octroyée aux services de police. »

Une deuxième motion de recommandation a été déposée par MM. Pieter De Crem et Ferdy Willems. Elle est libellée comme suit :

« La Chambre,

ayant entendu les interpellations n°s 525, 526 et 535

ayant entendu la réponse du ministre,

recommande au gouvernement :

de nommer un Flamand à la tête de la force terrestre ;

d'abandonner le projet de recruter des non-Belges au sein de l'armée belge ;

de ne pas modifier les rapports linguistiques au sein de l'armée et, si nécessaire, de les rétablir conformément aux normes légales en vigueur ;

de procéder rapidement à une revalorisation de l'armée par une amélioration des rémunérations et par la mise en place d'une procédure efficace de recrutement ;

de procéder rapidement à une relocalisation des casernes belges ».

Une motion pure et simple a été déposée par Mme Josée Lejeune et MM. José Canon et Stef Goris.

Le vote sur ces motions aura lieu ultérieurement.

La discussion est close.

02 Mondelinge vraag van de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "de aankoop van een RORO-schip (Roll on/roll off) met autonome laad- en loscapaciteit" (nr. 2658)

02.01 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Het leger zou de twee logistieke steunschepen tegen 2015 willen vervangen door één steunship en één roroschip. De minister gaf geen duidelijk antwoord op de vraag van collega Vanhoutte in verband met de adviezen van Financiën over die aangelegenheid. Kan de minister daaromtrent duidelijkheid scheppen? Welk type zal het andere steunship hebben? Is dat in het kader van een samenwerking met Nederland? Heeft de Nederlandse marine daarop negatief gereageerd? Bestaat de bedoeling om een Frans schip aan te kopen? Geldt hier de prijs van dat schip of zijn er nog andere argumenten?

02.02 Minister André Flahaut : Het onderzoek naar de beste oplossing is nog niet afgerond. Ik kan er geen formele uitspraken over doen. Er is nood aan een commandoschip-mijnenjager. Dat type van schip wordt door de NAVO gevraagd.

02.03 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Ik verzet me niet tegen de aankoop van een schip op voorwaarde dat dit in overeenstemming is met de behoeften. Wanneer krijgen we toelichting over de precieze aankopen?

02.04 Minister André Flahaut : Op zijn tijd.

Het incident is gesloten.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.21 uur.

02 Question orale de M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "l'achat d'un navire <RORO> (Roll on/roll off) doté d'une capacité de chargement et de déchargement" (n° 2658)

02.01 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): L'armée souhaite remplacer d'ici à l'an 2015 les deux navires d'appui logistique par un navire « RORO ». Le ministre n'a pas répondu clairement à la question de M. Vanhoutte concernant les avis du département des Finances à ce sujet. Le ministre pourrait-il nous fournir des précisions ? De quel type le nouveau navire d'appui logistique sera-t-il ? Ce remplacement s'inscrit-il dans le cadre d'une coopération avec les Pays-Bas ? La marine néerlandaise a-t-elle réagi négativement ? Avez-vous l'intention d'acheter un navire français ? Le navire sera-t-il choisi en fonction du prix, ou d'autres critères entrent-ils également en jeu ?

02.02 André Flahaut , ministre: L'étude visant à rechercher la meilleure solution n'est pas encore terminée. Je ne peux donc pas m'exprimer formellement à ce sujet. L'OTAN exige des navires du type chasseurs de mines-navires de commandement.

02.03 Luc Sevenhans (VLAAMS BLOK): Je ne suis pas opposé à l'achat d'un navire, pour autant que cet achat corresponde à un besoin réel. Quand obtiendrons-nous des informations à propos des achats précis qui seront effectués ?

02.04 André Flahaut , ministre: En temps utile

L'incident est clos.

La réunion publique de commission est levée à 16.21 heures.